

Siyasal demokrasi için emekçilerin seferberliği!

Son on yılın siyasi gelişmelerinin de gösterdiği üzere CHP'ye yönelik mutlak butlan kararı esasında Cumhuriyet İttifakı'nın sandık yoluyla ve halk iradesiyle iktidarda kalamayacağını, iktidar olmak için gerekli seçmen desteğini yitirdiğini ilan etmek anlamına gelmektedir. Bu anlamıyla mutlak butlan kararı iktidarın, en azından şu aşamada, sandığı ve seçimleri orta-

dan kaldıramadığı için İmamoğlu örneğinde olduğu gibi, müstakbel yeni iktidar adaylarını ve CHP örneğinde olduğu gibi artık birinci parti haline gelmiş siyasi oluşumları, anayasayı ve yasaları tanımayarak, yargıyı siyasi müdahaleleri için bir araç haline getirerek, diskalifiye etme girişimidir.

İktidar istediği sonucu alana dek durmayacak, sonuna kadar gidecek-

tir. İktidarın beklentisi mutlak butlan kararıyla CHP'nin iç parçalanma yaşamaması, genel muhalefetin dağılması, muhalefette genel bir umutsuzluk ve moral yıkımın egemen olmasıdır. Mutlak butlan kararı bunu sağlamazsa CHP'nin kapatılmasının, başta Özgür Özel olmak üzere siyasi yasakların hatta yeni tutuklamaların gündeme geleceği kesindir. ●● S.6

Ücretler eriyor! Temmuzda ve her 3 ayda bir ücretlere ara zam!

Önümüz temmuz... Yılın ilk altı ayı son bulurken, asgari ücrete ara zam tartışması bu tablo içinde şekilleniyor. Bir tarafta, ücret artışını enflasyon riski olarak gören, 2024 ve 2025 yıllarında emekçilerin alım gücündeki yüksek kayba rağmen ara zamdan kaçınmış iktidar var. Ancak iktidar ekonomik yıkımın yarattığı hoşnutsuzluğun da farkında ve bu süreci geçmişte (2022-23) olduğu gibi olası bir baskın/erken seçim yatırımına dönüştürme ihtimalini her zaman gündeminde tutuyor. Diğer tarafta ise bu ekonomik ve toplumsal yıkımın bedelini ödeyen emekçiler var. ●● S.3

Yedek işçi ordusu büyüyor

Kaynaklar emekçiler için harcanmıyor, nitelikli istihdam imkânları yaratılmıyor, emekçiler sefalet ücretlerine mahkûm ediliyor. O sırada sermayenin kâr hırsı asla dizginlenemiyor. ●● S.3

Tekil ama ısrarlı: İşçiler mücadeleyi sürdürüyor

2026 yılı ülkemizde ve dünyada emek mücadelesi açısından oldukça yoğun başladı. Yılın ilk beş ayını geride bırakırken pek çok greve ve direnişe tanıklık ettik. ●● S.4

Batıya kayyum, Kürtlere çözüm mümkün mü?

İktidarın "Terörsüz Türkiye" adı ile yürüttüğü süreç, CHP'li belediyelere yönelik kayyumların ardından mutlak butlan kararıyla CHP yönetimine kayyum atanan bir atmosferde devam ediyor. ●● S.6

NATO bizi neye karşı korur?

Bu askeri ittifak bir emniyet sigortası değil sürekli atan, hatta atması üzere tasarlanan şaltire benzetilebilir. Bu örgüt güvenliğimizi sağlamak için değil, bölgemize ve dünyaya ateş saçmak üzere kuruldu. ●● S.8

Oktay Benol

oktay.benol@gazetensan.net
Mercek

Mutlak butlan: organize işler ve muhalif siyasete büyük gözaltı

Beklendiği gibi iktidar, CHP'yi içerdiren çökertmeye yönelik operasyonun sorumluluğunu reddetti. İktidar sözcüsü tam da planladığı ve tertip edildiği üzere CHP'lilerin birbirini yediğini iddia etti. Muhtemelen seçimlere dek iktidar bu kararı ıgdiş etmeye, ekmeğini yemeye devam etmeyecek. Şimdiden iktidar medyasında "Ne

olacak bu CHP'nin hali?" köpürtmeleri başladı. Yüksek sesle ifade edilmeli: Mutlak butlan iktidarın bir siyasi operasyonudur. Anayasaya ve siyasi partiler kanununa aykırıdır. Siyasi ve hukuki meşruiyeti yoktur. Olduğu ve kaldığı kadarıyla demokratik tüm hak ve özgürlükleri daha da daraltma amacı taşımaktadır. Amaç CHP'den başlayarak muhalefeti dağıtmak, etkisizleştirmek ve günün sonunda seçimleri kazanarak Tek Adam rejimini konsolide etmektir.

Hukuksuz işlem ve kararların normalleşmesine bu nedenle kesinlikle müsaade edilmemelidir.

İktidar tavşana kaç, tazıya tut diyerek hep yaptığı gibi sorumluluklarından ve yarattığı yıkımdan kaçmak istemektedir. Türkiye'nin muhalefet değil iktidar sorunu vardır!

S.2

Küresel Sumud Filosu katılımcısı Görkem Duru ile söyleşi

S.5

OVP hedefleri tutmuyor, sorun konjonktür mü? ●● S.3

Ekonomik krizin faturasını kim ödüyor? ●● S.4

Doğa talanının "sürdürülebilirliği" ●● S.7

Bilgi Üniversitesi seferberliği üzerine ●● S.9

Hukuk köşesi: fazla çalışma/fazla sürelerle çalışma ●● S.11

Ücretlerimiz her gün eriyor! Temmuzda ve her 3 ayda bir ücretlere ara zam!

CEMRE SAVA

2026 başında yapılan ücret artışının yaklaşık yüzde 15'i enflasyon karşısında buharlaştı; asgari ücretin satın alma gücü dört ay içinde 4 bin 110 TL eridi. Bugün dört kişilik bir ailenin asgari gıda harcamasına karşılık gelen açlık sınırı 34 bin TL'ye dayanmış durumda. Yani asgari ücret, açlık sınırının yaklaşık 5 bin TL altında kaldı. Yılbaşında zaten bu sınırın bin TL gerisinde belirlenmişti. Geçen beş ay içinde emekçilerin lehine hiçbir gelişme yaşanmadığı gibi ücretlerle yaşam maliyetleri arasındaki bu uçurum daha da büyüdü. Çünkü ücretler dışında hemen her şeye zam geldi. Ulaşım, elektrik, su, kira, gıda... hepsi arttı. Yıllık gıda enflasyonu yüzde 35'e yaklaştı.

Yani bugün iki temel sorunla karşı karşıyayız. Birincisi, ücretler çok düşük ve bir işçinin temel yaşam maliyetini bile karşılayamıyor. İkincisi, zaten çok düşük

olan ücretler her geçen gün daha da değer kaybediyor. Yani aslında her gün bir öncekinden daha ucuza çalıştırıyoruz, her gün bir öncekinden daha yoksuluz!

Çünkü şimdi "enflasyona karşı mücadele", geçmişte "hepimiz aynı gemideyiz", "acı reçete" vb. söylemlerle sunulan sermayeden yana ekonomi programlarının faturası bizler için hep aynı. İktidarın yarattığı ekonomik yıkımın enkazı altında kalanlar hep emekçiler!

Önümüz temmuz... Yılın ilk altı ayı son bulurken, asgari ücrete ara zam tartışması bu tablo içinde şekilleniyor. Bir tarafta, ücret artışını enflasyon riski olarak gören, 2024 ve 2025 yıllarında emekçilerin alım gücündeki yüksek kayba rağmen ara zamdan kaçınmış iktidar var. Ancak iktidar ekonomik yıkımın yarattığı hoşnutsuzluğun da farkında ve bu süreci geçmişte (2022-23) olduğu gibi olası bir baskın/erken seçim yatırımına

dönüştürme ihtimalini her zaman gündeminde tutuyor. Diğer tarafta ise bu ekonomik ve toplumsal yıkımın bedelini ödeyen emekçiler var. Ücretler meselesi bizler için seçim menfaatlerine indirgenemeyecek kadar zorunlu ve acil bir hayat mücadelesi haline almış durumda. Ancak emek örgütleri ve sosyalist sol tarafından halen güçlü bir birleşik mücadele gündemi haline getirilebilmiş değil. Bu nedenle

iktidarın üzerindeki basınç hâlâ doğrudan emek hareketinin gücünden değil, daha çok toplumsal hoşnutsuzluğun seçim sonuçlarına etkisine dair "beka" hesaplarından kaynaklanıyor.

Bu açıdan, emek örgütlerinin öncülüğünde birleşik bir mücadele programı ve hattı örme ihtiyacı acil ve ertelenemez bir görev olarak duruyor. Temmuzda ücretlere derhal ara zam yapılması; asgari ücretin ve emekli

aylıklarının insanca yaşayabilecek düzeye çıkarılması ve ücretlerin gerçek enflasyon oranında üç ayda bir otomatik olarak artırılması acil talepleri etrafında ortak mücadeleyi büyütmeliyiz. Böylesi bir eylem birliği; iktidarın ekonomik, politik, toplumsal tüm yıkım politikaları karşısında, emekçiden yana bir politik seçeneğin, emek ittifakının, üzerinde yükselbileceği bir zeminin de temelini oluşturabilir. ●●

OVP hedefleri tutmuyor, sorun konjonktür mü?

BEKTAŞ DENERİ

Geçtiğimiz günlerde Erdoğan bir konuşmasında ekonomideki gidişatı değerlendirirken "Her şeyin güllük gülistanlık olmadığını farkındayız" diyerek olumsuzlukları işaret etti. Ancak elbette sorumluluğu üzerine almadan... Ekonomideki -özellikle hayat pahalılığındaki sorunların kaynağının küresel ve bölgesel gelişmeler olduğunu ve geçici bir şey olduğunu söyledi.

Erdoğan belki de haklıdır, bu dönemde küresel ve bölgesel gelişmeler fiyat artışlarını tetiklemiştir. Peki önceki dönemler? Eğer her dönem ve her küresel gelişme her seferinde fiyat artışlarını tetikliyorsa problem dışarıda değil, içeridedir. Problem rejimin ekonomi yönetimindedir.

Rejimin ekonomi yönetimi Orta Vadeli Program'da (OVP) cisimleşiyor. OVP büyüme, istihdam, istikrar ve enflasyon gibi temel ekonomik gündemlere dair rejimin yol haritası. Burada emekçileri en fazla etkileyen unsurlardan birisi kuşkusuz enflasyon konusu. Zira bu çerçevede

hükümetin öngördüğü hedef enflasyon, asgari ücret başta olmak üzere tüm ücretlere yapılacak zamları belirliyor. Şimşek'in başını çektiği programın temel hedeflerinden birisi de enflasyonu dizginlemektir. Bunun için kredi faizleri yükselirken vergi yükü emekçilerin sırtına daha da bindirildi, kamusal hizmetler daraltıldı. Her ne kadar krediye erişimdeki sınırlamalar sermayenin belli kesimlerini rahatsız etse de başta finans sermayesi ve Saray etrafında yuvalanan rantçılar için durum oldukça parlak görünüyor.

OVP'de 2026 yılı için hedeflenen enflasyon yüzde 16'ydı. Yılın ortası gelmeden bu hedef geride bırakıldı bile. Erdoğan bu pürüzlerin sebebinin dışardaki gelişmeler olduğunu söylüyor, ancak mesele içeride. Enflasyonun sebeplerinden birisi rejimin zenginlik transferi yapmasıdır. Aylık ücretinden başka geliri olmayan emekçi için TL erirken finansal kaynaklara erişimi olan kesimlerin, yatırımcıların ve sermayedarların böyle bir kaybı bulunmuyor. Bir diğer sebep ise

zenginlerin tüketimi. Ülkenin en yüksek gelire sahip yüzde 20'si, toplam tüketimin neredeyse yarısını yapıyor. Yoksullaşan emekçinin ekonomiye büyük etkide bulunacak bir geliri yok ki! Yani çalışan nüfus enflasyonun sebebi olmadığı gibi, mağduru kalmıyor.

OVP'de hedeflenen enflasyon ve gerçek arasındaki uçurum konjonktürden değil, rejimin tercihlerinden kaynaklanıyor. Rejim sermayeye servet transferi yapmak, ücretlerin alım gücünü düşürmek ve dışarıdan yatırım çekebilmek için bu politikayı izliyor. Çözüm bu politikayı yerle yeksan etmekte, bunun için seferber olmakta. Şimşek'in sermaye programı da rejimin ekonomi politikaları da çöpe atılmalı. Kaynakların emekçiler lehine kullanılması için, temmuzda ara zam talebini savunmalıyız. Ancak bu da yetmez, emekçiler olarak "tüm ücretlere üç ayda bir gerçek enflasyon oranında zam" talebini de savunmak ve bu doğrultuda seferber olmak zorundayız. ●●

Yedek işçi ordusu büyüyor

İLTEBER UÇAR

TÜİK'in 2026 yılının ilk çeyreğindeki verilerine göre işsizlik oranı 0,1 puan azalarak yüzde 8,2 oldu. Ancak aynı zamanda işgücüne katılım oranı 0,7 puan azalıp yüzde 52,6'ya düştü. 301 bin kişi işini kaybetti. Sektör dağılımına göre hizmet sektöründe 189 bin, inşaatta 48 bin, tarımda 44 bin, sanayide ise 20 bin kişi işini kaybetti. Geniş tanımlı işsizlik yani atıl işgücü oranı 0,6 puan artarak yüzde 30,4'e yükseldi.

Bu tanımlar arasındaki fark nedir? TÜİK'e göre işsiz sayılmamız için son dört hafta içinde aktif olarak iş aramış olmanız gerekiyor. Yani artık iş aramaktan ümidini kesenler, günlük veya dönemlik işlerle hayatta kalmaya çalışanlar veya üzerine yüklenen bakım emeğinin altında iş arayamayanlar atıl işgücü olarak tanımlanıyor.

Artan işsizlik ve düşen alım gücü uzun vadede ekonomik krizin aşılması için katlanmamız gereken bir "acı reçete" gibi sunuluyor. Orta vadeli program enflasyonu düşürmek için iç talebi kısma yolunu seçti. Hem vergiler tabana yayıldı hem de kamusal hizmetler kesildi. Bu politikalar sonucunda alım gücümüz eritildi, ucuz emek kaynağı haline getirildi. Yüksek işsizlik de bu tablonun önemli bir parçası. Kaynaklar emekçiler için harcanmıyor, nitelikli istihdam imkânları yaratılmıyor, emekçiler sefalet ücretlerine mahkûm ediliyor. O sırada sermayenin kâr hırsı asla dizginlenemiyor, patronlar hiçbir engelle karşılaşmadan topluca işten çıkar-

ma yapabiliyor. İşsizlik, sermaye sınıfının elinde bir silah olmuş durumda. Birden fazla işçinin yapması gereken işler bir işçinin üzerine yıkılıyor. Türkiye'de bir işçi, dünya ortalamasının oldukça üzerinde, haftada ortalama 42 saat çalışıyor. Patronlar işten çıkarma sopasını gösterip işçiyi düşük ücretlere ve kötü çalışma koşullarına mahkûm ediyor.

İşsizlik maaşı asgari ücretin bile çok altında, bir işten çıkınca diğerini bulmak da hiç kolay değil. Bu hayat pahalılığı içinde işsiz kalmak hem maddi hem de manevi açıdan oldukça yıpratıcı. Bu düşük ücretlerle çalışırken geçinmek oldukça zorken asgari ücretin bile altında bir işsizlik maaşının kirayı, faturayı, beslenmeyi karşılamaya yeteceğini söylemek mümkün değil. Bize acı reçete yazanlar ise büyümeye, servetlerini arttırmaya devam ediyor. Sermaye sahiplerinin vergi borçları affedilirken, Türkiye'de gelir vergisinin büyük çoğunluğunu ücretli çalışanlar ödüyor.

Bu ekonomi politikaları işsizliği ve eşitsizliği tırmandırırken biz ne talep edebiliriz? "İşten çıkarmalara son!" demekle başlayabiliriz. Patronların kâr oranlarını arttırmak için işçi çıkarıp sömürüyü arttırmasına izin verilmemeli. Ancak bu da yeterli değil. Çalışma saatleri azaltılarak işler tüm çalışanlar arasında pay edilmelidir. İşyerindeki emek düşmanı uygulamaların bahanesi olan ticari sırlar kaldırılmalı! İşletme defterleri ve banka hesapları işçilerin denetimine açılmalıdır. ●●

Sivil toplumda sendikalaşmak neden önemli?

SERENAY SEVİMLİ

Geçtiğimiz günlerde Toplum Gönüllüleri Vakfı'nda (TOG) altısı Sosyal-İş sendikasına üye yedi kişi "küçülme" bahanesiyle işten çıkarıldı. Vakıf yönetimi "işten çıkarmaların sendikalaşmayla ilgisi yok" dese de tüm emareler tersini söylüyor. Zaten şimdiye dek bu ilgiyi itiraf eden işverenle karşılaşmış da değiliz.

Sendikal örgütlenme her işyerinde olduğu gibi sivil toplum alanında çalışanlar için de elzem. Üstelik anayasal bir hak. Hak savunuculuğu alanında faaliyet yürüten kurumların kendi çalışanlarının haklarına da saygı göstermesini bekliyoruz fakat ne yazık ki STK'ler kendilerini piyasadan ve şirket mantığından ayrı alanlar olarak sunsa da emek ilişkileri söz konusu olduğunda patronaj ortadan kalkmıyor; yalnızca "dava", "dayanışma", "hak mücadelesi", "gönüllülük" gibi kutsallarla örtülüyor. Üstelik itiraf edelim: Sivil toplumda karşılaştığımız bu yaklaşım, herhangi bir şirket yöneticisinin "biz bir aileyiz" söyleminden daha ikna edici. Pek çoğumuz ulvi gördüğümüz amaçlar uğruna kendimizden feragat etmeye dünden hazırız.

Sivil toplum; proje bazlı, süreli işlerin çoğunlukta olduğu, dolayısıyla iş garantisinin akacak fona bağlı hale geldiği güvencesiz bir alan. Sosyal-İş Sendikası'nın 2025 tarihli raporuna göre derneklere çalışanların yüzde 61,7'si belirli süreli sözleşmeyle çalışıyor. Vakıflarda bile bu oran yüzde 40,7. Sivil

toplum alanına ilişkin başka raporlarda da gördüğümüz üzere çalışanlar güvencesizlikten, gönüllülük baskısından, esnek çalışma saatlerinden, süreçlerin şeffaf ilerlememesinden ve mobbingden mustarip. Görünmeyenle mücadele etmek, muhatap olmak, onu sorumlu tutmak hep daha zor. Üstelik "yataylık" söylemiyle çalışma ilişkilerine, örgütlenmeye, işleyişe dair normlar da ya belirsizleşiyor ya da hiç oluşmuyor. Sendika; işçi-işveren ayrımını netleştirdiği ve görünmeyeni görünür kıldığı için tehlike olarak algılanıyor.

Oysa TOG'da daha önce altı dönem toplu iş sözleşmesi imzalandığını biliyoruz. Çalışanlar geçmişte pek çok hakkın bireysel iş sözleşmelerine eklenmesiyle birlikte sendikalı olma haklarından feragat etmiş. Yönetimin değişmesiyle sözleşmeler de değişmeye başlamış kazanılan haklar bir geri alınmıştı. Sendikalı olmak bu sebeple de çok mühim. Çünkü bu alanda ve aslında her alanda emekçilerin haklarının korunmasının ve koşullarının iyileştirilmesinin tek garantisi emekçilerin kendi özörgütleri.

Tüm bu sebeplerle sivil toplum alanında sendika karşıtlığı son bulmalı, bu alanda emek veren insanlar sendikal haklarına sahip çıkmalı, TOG ise apar topar işten çıkardığı 7 çalışanı işe geri almalı. Aksi tutumlar bu alanda yapılan kıymetli işlere de gölge düşürür. Zira kendi çalışanına haksızlık edenin hak savunuculuğuna kimse inanmaz. ●●

Tekil ama ısrarlı: İşçiler mücadeleyi sürdürüyor

BARAN MİHALİÇ

2026 yılı ülkemizde ve dünyada emek mücadelesi açısından oldukça yoğun başladı. Yılın ilk beş ayını geride bırakırken pek çok greve ve direnişe tanıklık ettik. Kimi grevler zaferle sonuçlanırken kimileri hız kesmeden devam ediyor. Bu direnişlere kısaca göz atacağız.

İlk durağımız Belçika sermayeli Bekaert şirketi. 2022 yılında da şirkete ait iki fabrikada yaşanan grevlerden tanıdığımız Bekaert işçileri; TİS, ücret zammı ve geriye yönelik haklarının verilmesi için Özçelik-İş Sendikası ile greve gittiler ve patronları masaya oturtmayı başardılar. Ancak grevin 29. gününde, saatlik 430 TL ücretle talebin oldukça altında bir anlaşmanın yapılması işçiler arasında itirazların ve tepkilerin yükselmesine sebep oldu.

Bir diğer grev ise Lastik-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Procter & Gamble firmasının Gebze OSB'deki fabrikasında yaşandı. Beş buçuk ay süren toplu sözleşme görüşmelerinden sonuç çıkmaması üzerine 85 işçi 12 Mayıs'ta iş bıraktı. Henüz herhangi bir anlaşma sağlanamaması sebebiyle işçiler Kurban Bayramı'na aileleriyle birlikte grev çadırında girdiklerini ve kararlılıklarının sürdüğünü belirttiler.

Özel İtalyan Lisesi'nin Türk öğretmenleri, okul yönetiminin uygulamakta ısrar ettiği düşük ücret politikasına ve ayrımcı tavırlara karşı Tez-Koop-İş Sendikasında örgütlenerek greve gitme kararı almıştı. Okul yönetiminin TİS imzalamaya ayak diremesi sebebiyle öğretmenler grevlerini 2 Şubat'tan beri sürdürüyor.

Yıldızlar SSS Holding'e ait Doruk Madencilik'te aylarca ücretleri ödenmeyen işçilerin başlattığı grev çeşitli eylemler ve açlık grevi ile sürdü. Bu eylemler sonucunda işçilerin ücretleri ödendi ancak diğer alacakların söz verilmesine rağmen ödenmesi üzerine işçilerin sendikası Bağımsız Maden-İş yeniden eylemlere başlayacaklarını duyurdu.

Tüm bu örnekler ve daha başkaları üzerinden emekçilerin hayat pahalılığı ve hak gasplarıyla köşeye sıkıştırıldıklarında şu veya bu sendika ile birlikte hareket geçebildiğini ve uzun soluklu mücadelelere atıldıklarını görüyoruz. Bu mücadeleler bazen kazanımlarla bazense yenilgiyle sonuçlanabiliyor. Ancak emek sömürsünün bu kadar yoğunlaştığı bir iklimde bu durumun yeterli olduğundan bahsedemeyiz. En nihayetinde tüm bu mücadeleler tekil alanlarda, kısıtlı imkânlarla sürdürülüyor. Çalışanlar için söz konusu olan genellikle yeni kazanımlardan ziyade eski hakların korunması oluyor. Herhangi bir alanda patronlara karşı savunma hattını aşabilecek birleştirici bir mücadeleden söz etmek mümkün değil. Tüm çalışanları ilgilendiren asgari ücret görüşmelerinden ya da emekli maaşlarına yönelik zamlardan beklenen asla alınmasa da bunu değiştirmeye yönelik etkili bir irade ortaya konulamıyor. Elbette bunu söylemek, var olan direnişlerin altında yatan çaba ve emeği küçümsemek olarak algılanmamalı. Aksine tüm bu çabaları daha anlamlı hale getirmek için bu eleştirinin yapılması şart. ●●

Ekonomik krizin faturasını kim ödüyor?

ENES KABLAN

Hayat pahalılığı ve adaletsiz vergiler emekçilerin en büyük problemleri arasında olmaya devam ediyor. Her geçen gün aynı parayla marketten aldığımız ürün miktarı düşüyor; maaşımıza ne kadar zam gelecek diye düşünüyor, sağlık harcamalarını karşılayamıyor ve barınmakta daha çok zorlanıyoruz. Tüm bu olgulara da ekonomik kriz diyoruz. Diğer taraftan her geçen gün yeni bir milyarlar peyda oluyor, daha çok lüks tüketim malı alınıp satılıyor ve ulusal servetin daha büyük bir kısmı küçük bir azınlığın elinde toplanıyor. İroniktir ki serveti gün geçtikçe katlanan sermaye sınıfı da bir ekonomik kriz olduğunu iddia ediyor. Bir ekonomik kriz olduğu doğru ama faturasını patronlar ödemiyor. Nasıl mı?

Geçtiğimiz günlerde Mecliste yeni vergi kanunu kabul edildi. Bu kanuna göre büyük sermaye gruplarına yeni vergi istisnaları ve ucu açık süreli muafiyetler getirilecek. Mesela İstanbul Finans Merkezi'ne katılan şirketlerin transit ticaret faaliyetlerinden kazandığı gelirlere uygulanacak kurumlar vergisi indirim oranı yüzde 50'den yüzde 100'e çıkarılacak. Ya da yabancı sermayedarlar kazançlarını yurtdışından Türkiye'ye taşırsa 20

yıl boyunca bir kuruş vergi ödemeyecek. Dahası, eğer bu milyarlarca doların vârisleri de Türkiye'de yaşarsa vergilendirme sembolik düzeyde devam edecek. Yani milyarlarca nesiller boyu cennet garantisi, işçi sınıfının çocuklarına ise MESEM işyerlerinde kırım...

Ücretli çalışan milyonların dolaylı dolaysız ödediği vergilere baktığımızda ise tam tersi bir tablo ile karşı karşıyayız. 2025 vergi dilimi düzeylerine yüzde 20,25'lik bir artış uygulandı. Yani geçen sene ilk vergi dilimi başlangıcı 158 bin TL iken şimdi bu rakam 190 bin TL. Bu artışlar yıllardır yeniden değerlendirme oranlarının çok altında kalıyor. DİSK-AR'ın 2026 raporunda vurguladığı gibi eğer 2000 yılından beri yeniden değerlendirme oranları birebir uygulansaydı ilk vergi diliminin 190 bin TL değil 521 bin TL olması gerekirdi. Bunun emekçiler için anlamı şu: yılın daha erken aylarında ikinci vergi dilimine girmek ve üzerlerindeki vergi yükünün artması.

Bu tablo şunu gösteriyor: Bir ekonomik kriz var ve patronlar istedikleri düzeyde kâr elde edemiyorlar. Bundan çıkış yolu olarak da krizin bütün faturasını emekçilere ödetmeye çalışıyorlar. Vergi muafiyetleri ve teşvikler bunun bir yüzü. Emekçilerin üzerindeki artan vergi yükü

ve hayat pahalılığı da madalyonun diğer yüzü. Patronlar, Orta Vadeli Programa yaslanarak krizin faturasını emekçilerin omuzlarına yükleyip kâr etmeye devam ediyorlar. Bunu yaparken de "kaynak yok" yalanının arkasına saklanıyorlar. Kaynak bal gibi var ama ultra zenginlerin kârlılıkları düşmesin diye kullanılıyor.

Kaynakların emekçilerin ihtiyaçları doğrultusunda kullanılması için kurumlar vergisi artan oranlı uygulanmalı, köprü ve otoyollar tazminatsız kamulaştırılmalı. Kaynak var! Önümüzdeki görev ise emekçiler lehine kullanılması için seferber olmak! ●●

Küresel Sumud Filosu katılımcısı Görkem Duru ile söyleşi:

“Sahte barış planı adı altındaki normalleşmeyi kabul etmiyoruz”

NİSAN SÖYLEŞİ

İşçi Demokrasisi Partisi Merkez Komite Üyesi Görkem Duru ile Küresel Sumud Filosu katılımını ve bu organizasyonun Filistin mücadelesi açısından önemini konuştuğumuz söyleşinin kısaltılmış halini paylaşıyoruz. Söyleşinin tamamına web sitemiz üzerinden ulaşabilirsiniz.

***

Küresel Sumud Filosu organizasyonunun Filistin mücadelesi açısından katkısını nasıl değerlendiriyorsunuz? İUB-DE ve İDP'nin bu organizasyona politik desteğini ve filoya katılım kararınızı belirleyen faktörler neler oldu?

Aslında filo organizasyonları, Siyonist varlığın Gazze'ye dönük illegal ablukasının başladığı 2007 yılından bu yana, bu ablukayı yıkarak insani yardım malzemelerinin bölgeye girişini sağlamak adına defalarca kez düzenlendi. 7 Ekim 2023'ten beri, Siyonist varlığın uyguladığı soykırım ve işgalin yeni bir aşamaya geçişiyle birlikte filo organizasyonu da uluslararası anlamda çok daha kapsamlı bir karaktere büründü. Özellikle Küresel Sumud Filosu'nun üst üste iki yıl, dünya tarihinin en büyük sivil filosu olarak örgütlenebilmiş olması bunun en açık göstergesi.

Ben de son iki yıldır organizasyonun içerisinde yer aldım. 2025 misyonunda Gazze'ye doğru yola çıkan gemilerde yer alamam da Tunus'ta karadaki hazırlık sürecine aktif olarak katıldım. Bu yıl ise hem Küresel Sumud Filosu Türkiye Komitesi Kampanya Koordinasyon Grubu üyesi olarak filonun hazırlık sürecine dahil oldum hem de ablukayı yıkmak için yola çıkan gemilerde organizatör olarak yer aldım.

Bu organizasyonu Filistin mücadelesi açısından birçok anlamı ve katkısı olduğunu düşünüyorum. Bunlardan bir tanesi, filonun, 7 Ekim 2023'ten bu yana, Filistin mücadelesiyle dayanışmak, ablukayı yıkmak, insani yardım malzemelerini Gazze'ye ulaştırmak, işgal ve soykırımı sona erdirmek talepleri etrafında örgütlenen en büyük enternasyonal kampanya oluşu. Şöyle düşünün: Bu dört talep, 50'yi aşkın ülkeden farklı siyasi eğilimlere sahip 500'den fazla katılımcıyı bir eylem birliğinin parçası kılabilir. “Acil talepler etrafında en geniş birlikteliği yaratmak.” Devrimci Marksist, enternasyonalist siyasette bu formül çokça zikredilir. Filo aslında bu formülün fiiliyata geçen en temel örneklerinden bir tanesi.

Bir diğer önemi de şu. Siyonist varlığın soykırım ve işgal sürdürmesinin en temel dayanağını hükümetlerimizin ikiyüzlü politikaları ve suç ortaklığı oluşturuyor. Tam da bu anlamda filonun, hükümetlerin suç ortaklığını ve ikiyüzlü politikalarını teşhiri ve dünya halklarını buna karşı da seferber olmaya davet ediyor oluşu oldukça kritik.

İşçilerin Uluslararası Birliği-Dördüncü Enternasyonal olarak Küresel Sumud Filosu'nun içerisinde yer alışımızın te-

mel faktörlerini de yukarıda sıraladığım perspektif oluşturuyor. Filistin direnişinin, dünya sınıflar mücadelesinin merkezi noktalarının başında yer aldığına ve dünya halklarının emperyalist, kapitalist sömürü düzeninden kopuş mücadelesinin atardamarlarından biri olduğuna inanıyoruz. Ve bu uğurda gerçekleştiri-

len en geniş eylem birliğinin içerisinde yer almanın, suç ortaklığı yapan ikiyüzlü kapitalist hükümetlerin politikalarının teşhirinin ve seferberliğin sürekli kılınabilmesinin araçlarının inşa edilebilmesinin kritik önemde olduğunu düşünüyörüz.

Yola çıktıktan sonra uluslararası sularda Siyonist varlığın işkence gemisinde alkoyuldunuz. Hükümetler yıllardır soykırımı seyirci kaldıkları gibi buna da seyirci kaldılar. Bu süreci nasıl değerlendiriyorsunuz?

Açıkçası yıllardır soykırımı, Filistin halkının gördüğü işkenceye karşın sessizliğini koruyan hükümetlerden bizlerin maruz kaldığı işkenceye -ki bu, Filistin halkının yaşadığının yanında hiçbir şey kalmıyor- ciddi bir tepki vermelerini ben bireysel olarak beklemiyordum.

Keza mevzu Siyonist varlık olduğunda birçok alanda işlevi olmayan uluslararası hukukun, uluslararası sularda da işlevsiz kaldığını söyleyerek başlayabilirim. Buradan şu sonuç çıkıyor: Siyonizm, Akdeniz'in herhangi bir noktasında uluslararası hukuku umursamaksızın korsanlık yapabileceğini bir kez daha deklare ediyor. Siyonist varlık, Küresel Sumud Filosu katılımcılarından, hükümetlerimizden korktuğundan daha fazla korkuyor. Bizlere işkence uygulayabilecekleri bir gemi hapishanesi inşa etmiş olmaları, 29 Nisan'da kaçırıldıkları filo katılımcılarına yaptıkları işkenceye karşı hükümetlerin sessiz kalmış olması ve devamında 18-19 Mayıs günleri kaçırıldıkları arkadaşlarımızla çok daha yoğun bir işkence uygulamış olmaları... Siyonizm, filo katılımcılarına

uyguladığı şiddetin boyutunu geçtiğimiz yıllara kıyasla bir hayli artırarak adeta bir gözdağı vermeye çalıştı. Çünkü hükümetler halihazırda Filistin'deki soykırımı sessiz kalarak Siyonizmle ilişkilerini sürdürürken, karşı tarafın en çok çekindiği şey dünya halklarının Filistin için seferber olması.

likleri dizginleyebildiler. Devamındaysa, yine aynı taktiğin bir parçası olarak Trump'ın sahte barış planı çerçevesinde yine sahte bir ateşkes devreye sokuldu. Hedefiyse tarihinin en izole dönemini geçirmekte olan Siyonist varlığa can simidi uzatmak; Siyonist varlığın soykırımı ve işgali “ateşkes” öncesine göre daha seyreltilmiş şekilde sürdürmesine olanak sağlamaktı. Yani bir nevi soykırımın ve işgalin normalleşmesiydi hedef. Keza biz de Küresel Sumud Filosu olarak bu süreçte sürekli olarak vurgulamaya çalıştık: “Sahte barış planı altındaki normalleşmeyi kabul etmiyoruz” dedik.

Seferberliklerin geri çekilmesi ve sahte ateşkesin devreye sokulması maalesef Filistin mücadelesini bu yıl gündemin arka sıralarına itmişti. Ki buna son dönemde emperyalist saldırganlığın tırmanışı da eklendiğinde Filistin'in önüne geçen birçok konu başlığı ortaya çıktı. ABD emperyalizminin Venezuela'ya müdahalesi, yine ABD emperyalizminin Siyonizm ile birlikte İran'a karşı başlattığı savaş ve Siyonizmin Lübnan'ı işgali gibi. Tabii bu daha uzun ve başka bir tartışmanın gündemi ama Küresel Sumud Filosu'nun 2026 misyonunun Filistin'i merkezine alarak bu emperyalist saldırganlığa karşı kitlelerdeki tepkiyi ortaklaştırabildiğini de düşünüyorum.

Filistin mücadelesi bugün başka hangi araç ve yöntemlerle desteklenmeli? İtalyan liman işçilerindeki gibi örnekler nasıl daha fazla yaygınlaştırılabilir?

Bu konuda en önemli mesele, suç ortağı ve ikiyüzlü hükümetlerimiz Siyonist varlıkla tüm ilişkilerini kesene ve Siyonist varlığa tam ambargo uygulayana dek mücadeleyi sürekli kılmanın olanaklarını araştırmaktan, tartışmaktan geçiyor. Bu mücadelede özellikle dünya işçi sınıfının rolünün artması ise kilit önemde. Dediğiniz gibi İtalya liman işçileri bu anlamda öncü bir role sahip. Filistin mücadelesini ana gündem maddesi haline getirerek geçtiğimiz yıl iki, bu yıl ise bir genel grev örgütleyebildiler. Bunun İtalya'daki Taban Sendikaları Konfederasyonu'nun Filistin meselesini sürekli gündemde tutması, limanlarda Siyonist varlığa malzeme taşıyan gemileri engelleme girişimleri ve tüm bu mücadelenin bürokratik sendikalarda da yarattığı baskının bir sonucu olduğunu görmemiz gerekiyor. Yani mesele bir eylem yapıp geri çekilmek ya da Filistin mücadelesinin belirli tarihsel günlerinde görünüp sonra kaybolmak değil; mücadelenin sürekliliğini kılmak.

Nehirden denize özgür bir Filistin sağlanana dek araçlar da taktikler de eylem birlikleri de değişkenlik gösterebilir, göstermelidir de. Ama laik, demokratik ve ırkçı olmayan tek bir Filistin'in inşası, Siyonist varlığın yıkılmasından, onun yıkılması ise kapitalist hükümetler Siyonizm ile tüm ilişkilerini kesene ve İsrail'e tam ambargo uygulayana dek bizlerin kendi ülkelerimizde seferberliği sürekli kılmanızdan geçiyor.

Sürele ilişkin aktarım ve değerlendirmeleriniz için teşekkür ederiz.

• *“Filistin direnişinin, dünya halklarının emperyalist, kapitalist sömürü düzeninden kopuş mücadelesinin atardamarlarından biri olduğuna inanıyoruz.”*

Küresel Sumud Filosu organizasyonu ablukayı kırmayı başaramadı ancak önemli bir farkındalık yarattı. Siz filonun amacına ulaştığını düşünüyor musunuz?

Evet, ablukayı kırıp insani yardım malzemelerini Gazze'ye ulaştıramadık belki ama farkındalık yaratmak, Filistin mücadelesinin yeniden dünya halklarının gündemi haline gelmesini mümkün kılmak bakımlarından önemli bir etki yarattığımızı düşünüyorum.

Tabii bunu değerlendirirken, politik konjonktürdeki değişiklikleri de gözardı etmemek gerekiyor. Geçtiğimiz yılki misyon yola çıkmadan evvel dünya halklarının Filistin ile dayanışmak adına çok ciddi seferberlikleri mevcuttu. Filo bu seferberliklerin üzerine yola çıkmış ve bu eylemlere bir itilim de kazandırabilmişti. Kitlelerin tepkisini azaltabilmek için kapitalist hükümetlerin birçoğu peşi sıra Filistin Devleti'ni tanımaya başladı. Ama tabii ki Siyonist varlıkla ilişkilerini kesmek için Demokratik gerici bir taktikle, kitlelerde Filistin için bir şey yapıyorlarmış yanılgısını oluşturup seferber-

CHP'ye mutlak butlan kelepçesi: Beştepe'nin çıkış arayışı!

OKTAY BENOL

Son on yılın siyasi gelişmelerinin de gösterdiği üzere CHP'ye yönelik mutlak butlan kararı esasında Cumhuriyet İttifakı'nın sandık yoluyla ve halk iradesiyle iktidarda kalamayacağı, iktidar olmak için gerekli seçmen desteğini yitirdiğini ilan etmek anlamına gelmektedir. Bu anlamıyla mutlak butlan kararı iktidarın, en azından şu aşamada, sandığı ve seçimleri ortadan kaldıramadığı için İmamoğlu örneğinde olduğu gibi, müstakbel yeni iktidar adaylarını ve CHP örneğinde olduğu gibi artık birinci parti haline gelmiş siyasi oluşumları, anayasayı ve yasaları tanımayarak, yargıyı siyasi müdahaleleri için bir araç haline getirerek, diskalifiye etme girişimidir.

İktidar istediği sonucu alana dek durmayacak, sonuna kadar gidecektir. İktidarın beklentisi mutlak butlan kararıyla CHP'nin iç parçalanma yaşaması, genel muhalefetin dağılması, muhalefette genel bir umutsuzluk ve moral yıkımın egemen olmasıdır. Mutlak butlan kararı bunu sağlamazsa CHP'nin kapatılmasının, başta Özgür Özel olmak üzere siyasi yasakların hatta yeni tutuklamaların gündeme geleceği kesindir. Olayların akışı iktidar tarafında bu adımların atılmasını ve sonuç alınmadıkça elin yükseltileceğini göstermektedir. Bu noktada bu siyasal ve yargısal müdahalelerin sadece

CHP ve yönetimiyle sınırlı kalmayacağını, ortaya çıkacak olası büyük muhalefet boşluğunu doldurabilecek diğer bütün aday ve partilere de yöneleceğini öngörmek gerekir.

Yozlaşmış burjuva siyasetin kurtarıcılığına soyunmak: CHP'nin çıkmazı!

CHP yasama, yürütme ve yargı temelli güçler ayrılığı, seçme ve seçilme hakkı, denge ve denetim, anayasa ve yasaların bağlayıcılığı gibi burjuva demokrasininin kural ve kurumlarını savunurken kapitalizmin yarattığı ağır ekonomik ve sosyal eşitsizliklerin siyasal demokratik haklarla olan ayrılmaz bağı, kendi burjuva sınıfsal niteliği gereği, krizin emekçiler lehine çözümü yö-

nünde kurmamakta. Dolayısıyla AKP ile CHP arasındaki fark emekçiler ve ezilenler gözünde inançlar, ideolojik ve kültürel fark tercihleri sınırlarına hapsolmaktadır. Ülke muhalefetinin en geniş kesimlerinin karşı olmasına rağmen Tek Adam rejiminin varlığını sürdürülebilmesi, AKP'nin bunca ekonomik ve demokratik yıkıma rağmen halen ilk iki partiden biri görünebilmesi, sorunların çözümünde toplumun halen hatırı sayılır bir kesiminin iktidara paye verebilmesi, siyasal demokrasi mücadelesiyle ekonomik hakların ayrılmaz bir şekilde aynı program ve mücadele içinde bir arada verilememesinden kaynaklanıyor. Yozlaşmış burjuva siyasetin eski "gökemli" günlerine dönme ihtimali yok.

Sola ve emek hareketine düşen görev ve sorumluluk

En önemli belirleyen sol/sosyalist ve emek hareketinin izleyeceği çizgi olacaktır. Mayıs 2023 seçimlerinde olduğu gibi sınıf bağımsızlığını ve programını askıya alan ve erteleyen tutumlar tekrarlanmamalıdır. "AKP gitsin de nasıl giderse gitsin" bir politika değildir. Siyasi demokrasi hattının savunusu ancak emekçilerin seferberliğiyle korunabilir. Ama emekçiler boşlukta seferber olamaz. Kendi sınıfsal çıkarlarıyla bütünlük içermeyen, sınıfsal içeriğinden boşaltılmış bir genel demokrasi söylemiyle hareket edemez. Seferberliğin bir ittifak zeminine ve acil talepler programına ihtiyaç vardır. Bu ittifak zemini emek ittifakıdır.

Emek ittifakı rejimin sadece siyasi değil ekonomik ve politik hattını da reddeden, sermaye adına rejimde konsolidasyona karşı olduğu kadar rejimde sermaye adına düzeltmelerle de (güçlendirilmiş parlamenter rejim, yarı başkanlık vb.) yetinmeyen, emek ve özgürlük eksenli bir politik hattın savunusunu rehber edinmelidir.

Emek ittifakında iki temel acil talep öne çıkarılmalıdır:

Bir; tüm hak ve özgürlükleri teminat altına alacak şekilde siyasi demokrasinin tesis edilmesi talebidir: Demokrasi için emekçilerin seferberliği! Bu talebin başlangıç noktası mutlak butlanın reddedilmesi, kayyum siyasetine son verilmesi, belediye başkanlarını görevine iadesi ve politik tutsakların ayırmsız özgürlüğüne kavuşmasıdır.

İki; kapitalist burjuva yozlaşmaya karşı emekçilerin öncülüğünde düzenin yeniden inşası: Eşitlik ve hakça paylaşım için Emekçiler Yönetmeli! Bu talebin başlangıç noktası kaynakların emekçiler için harcanması, hayat pahalılığına son verilmesi için tüm ücretlerin yoksulluk sınırı üzerine çıkarılması, bir soygun düzenine dönen faiz ve yap-işlet-devret modelinin sona erdirilerek tümünün kamulaştırılması, işçi yönetimi ve denetiminin tüm işyerlerinde, okullarda, sendikalarda, iş ve emek örgütlerinde ve hayatın tüm alanlarına uygulanmasıdır. ●●

Batıya kayyum, Kürtlere çözüm mümkün mü?

SEDAT DUREL

İktidarın "Terörsüz Türkiye" adı ile yürüttüğü süreç, CHP'li belediyelere yönelik kayyumların ardından mutlak butlan kararıyla CHP yönetimine kayyum atanmış bir atmosferde devam ediyor.

Kürt halkının haklı demokratik talepleri net. Elbette Kürt halkının tüm demokratik haklarının amasız fakatsız tanınması ve her türden çatışmanın sonlanması Türkiye'deki tüm emekçilerin çıkarınadır.

Peki bu kardeşliğe nasıl ulaşılır? Meseleye sorunun temelinden yaklaşmak anlamlı olur. Türkiye'de kapitalist düzeni bir vücuda benzetseydik bu vücudun bir ayağıyla işçi emekçileri ezip, diğer ayağıyla da Kürt halkını ezerek dik durabildiğini söyledik. İşçi sınıfının örgütlenme hakkı ile Kürt halkının demokratik talepleri ayrılmaz iki kardeşler. Türkiye'de Kürtler özgür olmadan emekçiler, emekçiler özgür olmadan da Kürtler özgür olamıyor.

Buna rağmen rejim içi aktörler bundan birkaç yıl önce hayal dahi edemeyeceğimiz şeyler söylüyor. Bahçeli, Öcalan'a koordinatör statüsü verilmesini isterken AKP sözcüsü Ömer Çelik de "Cumhurbaşkanımızın talimatlarını, sayın Bah-

çeli'nin açıklamalarını ele alarak (...) yol haritamızı güncelleyerek devam edeceğiz" diyen "olgun" açıklamalarda bulunuyor.

Peki somut olarak ne oluyor? Kürt halkının demokratik haklarına dair anayasal güvence tartışılmazken, alınan tek mesafe, kayyum atanmış DEM'li belediyeler sahiplerine iade edilmeksizin yeni belediyelere kayyumlar atanmaması oldu.

Bu tabloda "CHP'ye yönelen kayyumlarla işçi sınıfı ve Kürtlerin ne ilişkisi

var?" diye soran bile yok. Çünkü bir burjuva muhalefete dahi tahammülü olmayan rejimin ne işçiler ne de Kürtler için özgürlükle ilişkili bir tasavvuru olduğunu artık herkes biliyor.

Baskıcı rejim her şeye rağmen sandık meşruyetine ihtiyaç duyuyor ve bunu elde edebilmek için burjuva muhalefeti ezip Kürt halkını oyalamaya çalışıyor. Yani dört bir yanından sıkışan, meşruyetini yitiren, halkın hiçbir sorununa deva olamayan rejim, ancak muhalefeti

sindirip, Kürt halkına yapay umutlar vererek ayakta kalmayı hedefliyor.

Şu aşamada rejim kendi en geniş hak ve özgürlük sınırlarını zorlarsa dahi Kürt sorununa çözüm üretmez. Özgür Özel'in İzmir mitingine tahammülü olmayan rejimin Kürt halkına özgürlük vaat etmesi mümkün değil ve Kürt halkı herkesten önce bu gerçeğin ayırındadır.

Peki ne yapmalı? Başta Kürt halkının temel demokratik hakları olmak üzere, işçi sınıfının eksiksiz örgütlenme hakkını, yoksulluk batağından çıkmak için ihtiyaç duyduğu güvenceleri, ekolojik yıkımların engellenmesini ve daha nice tartışılmaz demokratik haklarını içerecek yeni bir anayasa için Kurucu Meclis istemeli ve bunun için mücadele etmeliyiz.

İşçi Demokrasisi Partisi olarak bizler saydığımız tüm demokratik hakları tanıyacak bir işçi emekçi hükümetinden yanayız. Öte yandan, demokratik haklar mücadelesi veren muhalefet kesimleri ve sonuna kadar hak ettiği hakları için mücadele eden Kürt halkıyla beraber bağımsız ve egemen bir kurucu meclis çağrısında bulunmanın bugünkü baskıdan kurtulmaya yarayan bir geçiş olacağına inanıyoruz.

Kalıcı, güvenilir ve gerçekçi bir çözüm kapalı kapılar ardında ve güvenilmez vaatlerle değil, bu şekilde yaratılabilir. ●●

Suç rejiminin meyveleri

Birkaç aydır kamuoyunda kafa karışıklığı yaratan operasyonlara şahitlik ediyoruz. Tek Adam rejimiyle yakın ilişki içinde olan kişilerin de yargılananlar arasında yer alışı bu dosyaların niteliği üzerine birçok spekülasyon yapılmasına sebep oluyor. Mehmet Akif Ersoy ve Rasim Ozan Kütahtyalı'nın isimleriyle anılan davalar da bu kapsamdadır.

Düne kadar rejimin medyadaki has elemanlarından olan Habertürk TV Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Akif Ersoy hakkında açılan davanın iddianamesi hazırlandı. Suç örgütü lideri olmakla suçlanan Ersoy'un yıllar boyu kapısını beklediği güç odakları tarafından gözden çıkarıldığı açık.

Ersoy'a yöneltilen suçlamalar basında çoğu kez "bir şahsın veya dar bir çevrenin yozlaşması, güç sarhoşluğuna kapılması" gibi sebebe değil sonuca odaklanan yavan kalıplarla işlendi.

Halbuki Tek Adam rejiminin karakteristik özelliklerinden biri de her düzeyde organize suç ile iç içe geçmiş oluşu. Rejimin çekirdeğinden köklenen bu özellik rejimin her kademesine sarmaşık gibi yayılıyor ve ondan nemalanmak için çeperinde konumlananları dahi sarmalıyor.

Rejimin asli mensupları zaten uzun zamandır dokunulmaz konumda ve kendileriyle ilgili herhangi bir tasarrufun mahkemelere değil Tek Adamın iki dudağı arasında çıkacak söze endeksli olduğu herkesin malumu. Hal böyle olunca rejimin o veya bu temsilcisiyle görece yakın ilişkiler içine her kesimden birçok insan kendisine dokunulmayacağı

YİĞİTHAN KAVUKÇU

güvencesiyle kendi illegal düzenini kurmaya ve para, itibar, güç devşirmeye girişmiş durumda.

Yargıyı hem rejimin siyasi muhaliflerine hem iktidar bloku içindeki rakiplerine karşı kullanan egemenler, bu silahı akçeli işlerin organize edilmesinde, payların güç dengeleri uyarınca yeniden bölüşümünde de devreye sokabiliyor. Rasim Ozan Kütahtyalı'nın çamur birikintisini andıran kariyerinin gölgesinde kalmış olsa da onun da aralarında bulunduğu 135 kişinin tutuklanmasına sebep olan operasyonun yasadışı bahis ve kara para alanını yok etmeyi değil yeniden yapılandırmayı hedeflediği şüphesiz.

Sonuç olarak, rejim güçleri kendileri ile bir düzeyde ilişkili kimseler aleyhinde hukukun olağan biçimde işlemesine müsaade ettiklerinde bunu adalet sağlamak amacıyla yapmıyor. Dolayısıyla "bu bakan mücadele ediyor", "şu savcı cesurmuş", "reis bahisçilere düşman" kabilinden naif değerlendirmeler yaşananları anlamaya yardım etmez. Ayrıca her operasyonun ardından kimin kime hangi amaçla hamle yaptığını anlamak için komplo teorilerine gömülmenin gereği de yoktur. Bu operasyonların rejim içi kliklerin birbirini yıpratma mücadelesinde başvurdukları birer saldırı olarak ya da çeşitli illegal ve legal sektörlerdeki rantın yeniden bölüştürülmesini hedefleyen müdahaleler olarak teşhis edilmesi; tüm bunların biz işçi ve emekçilere faydası dokunmayan, hak ve adaletle alakası olmayan bir itiş kakışın parçaları olarak görülmesi için yeter de artar. ●●

İstanbul Lgbti+ Onur Haftası'nın bu seneki teması: AÇIK S'AÇIK

İstanbul Lgbti+ Onur Haftası Komitesi, bu yıl 22-28 Haziran tarihleri arasında 34.sü

gerçekleştirilecek olan Onur Haftası'nın temasını "AÇIK S'AÇIK" olarak açıkladı. Yaptığı açıklamada "Açığız, çünkü saklanmayı reddediyoruz. Saçığız, çünkü düzeninizin ahlakına sığmıyoruz. Açık saçığız, çünkü varoluşumuz sizin sınırlarınızı aşıyor, sizin sınırlarınızdan taşıyor," diyen komite, iktidarın Aile Yılı politikalarına, genel ahlak ve ailenin korunması bahaneleriyle lgbti+ları hedef almasına tepki gösterdi ve lgbti+ların taleplerinin pazarlık konusu olmadığını vurguladı. Komitenin 34. Onur Haftası teması ile ilgili açıklamasında özet olarak şu ifadeler yer verildi:

"Hayatlarımızı sömürgeleştiren, istismar eden, kontrol eden; bizleri disipline etmeye ve yok saymaya çalışan tüm sistemlere ve iktidarlara karşı açıkça örgütleniyoruz. Bu düzenin bize biçtiği sınırları reddediyor; korkuyu değil cesareti, dayanışmayı ve direnişi büyütüyoruz. Bizler, Onur Haftası'nı ve Yürüyüşü'nü örgütlerken sokakları terk etmemek için çabalayan, her yıl Onur Yürüyüşü'nü varlığımıza dair bir kutlama olmakla birlikte açık bir mücadele hattına dönüştürmeyi de kendisine görev biçen İstanbul LGBTİ+ Onur Haftası olarak, bu yılın temasını ilan ediyoruz: AÇIK S'AÇIK.

Açığız, çünkü saklanmayı reddediyoruz. Saçığız, çünkü düzeninizin ahlakına sığmıyoruz. Açık saç-

ZEYNEP PALA

ğız, çünkü varoluşumuz sizin sınırlarınızı aşıyor, sizin sınırlarınızdan taşıyor.

Her zaman bir yolunu bulan, çatlaklardan sızan biz lubunyalar size boyun eğmedik, eğmeyeceğiz. Açılıp saçılacağız. Cinselliklerin, cinsiyet ifadelerinin ve kimliklerin; devletten, kurumlardan, 12. Cumhurbaşkanı'ndan aldığımız izinlerle değil, mücadeleyle korunacağımızı biliyoruz. Bu yüzden sesleniyoruz: Korkmadan, saklanmadan, boyun eğmeden yaşayan herkes bu mücadelenin bir parçasıdır.

Buradan herkese sesleniyoruz: LGBTİ+ mücadelesi sadece biz LGBTİ+'ların değil; kadınların, işçi sınıfının, Alevilerin, Ermenilerin, Kürtlerin ve tüm ezilen halkların mücadelesidir. LGBTİ+ mücadelesi her mücadelenin ortak savunma hatlarından biri ve bu toprakların en direngen mücadelelerinden biridir. Bu sene herkesi bu direnişin bir parçası olmaya, mücadelemizi sahiplenmeye davet ediyoruz ve bir kez daha duyuruyoruz: Birleşik mücadeleden geri durmayacağız.

Ne 8 Mart'a gitmekten, ne Suruç Katliamı anmasından gitmekten, ne Cumartesi Anneleri'nin yanında olmaktan, ne Newroz'a gitmekten, ne Madımak Katliamı'nı anmaktan, ne işçi sınıfının mücadelesine omuz vermekten, ne Hrant için adalet istemekten, ne Filistin'deki soykırımı haykırmaktan, ne Roboski'yi hatırlatmaktan ne de hayvanlar için adalet istemekten geri duracağız." ●●

Doğa talanının "sürdürülebilirliği"

MERVE ŞANLIDAĞ

Dört bir yanda ekolojik yağma sürerken çevre mücadeleleri de devam ediyor. Son birkaç ekolojik saldırıyı hatırlamak gerekirse: Ocak 2026'da Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG), toplam 54.746 hektarlık 182 "maden sahası"ni ihaleye açmıştı. Maden sahası dedikleri köylerimiz, yaşam alanlarımız, ormanlarımız, zeytinliklerimiz. Bu yıl 44 ilde belirli orman alanları Cumhurbaşkanlığı Kararı ile orman statüsünden çıkarıldı. Dönem dönem verilen bu ormansızlaştırma kararları daha fazla madene, daha fazla inşaatla, daha fazla JES'e, HES'e alan açmak için veriliyor. Tek Adam rejimi ekolojik yağmayı sürdürülebilir kılmak istiyor.

Peki bunca maden, HES, JES niye? Neden bunların adını bile duyar duymaz karşı çıkıyoruz, tüylerimiz diken diken oluyor? Çünkü söz konusu olan doğanın öncelenmesi, kamu yararı ve ihtiyaç değil; daima şirketlerin kârı, sermayenin yararı. Sadece ekolojik yıkım pahasına değil; bazen de madenlerde, inşaatlarda çalışan işçilerin hayatı pahasına. Hızla kâr elde etmek isteyen şirketler hükümetin yaptığı kanun değişiklikleriyle, sağladığı prosedür kolaylıklarıyla bir bölgeye girip oranın altını üstüne getiriyor, tesisler denetimsizce işletilip bulunduğu bölgenin canına okuyor, bütün risk kamuya ve bölge halkına bırakılıyor. Çevre mücadelelerinin sebebi tam da bu.

Son dönemdeki çevre mücadelelerinden biri Muş'un Varto ilçesindeki JES karşıtı nöbet. ABD merkezli IG-NIS H2 Energy şirketinin yapmak istediği JES'in sondaj çalışmalarına köylüler karşı çıkıyor çünkü proje 16 köyü ve tarım arazilerini etkileyecek. Çadır nöbeti 3 Mayıs'tan beri devam ediyor. Tokat Erbaa'da Maksan Madencilik'in işlettiği taş ocağına karşı 2023 yılından beri mücadele veriliyordu. Çünkü taş ocağı su kaynaklarını, tarihi yapıları ve tarım arazilerini etkiliyor. Erbaa halkının MAPEG'e açtığı ruhsat iptali davası devam ediyor. Ağrı, Diyarbakır'da ise Güneş Enerjisi Santraline (GES) karşı bir mücadele sürüyor. GES'in verimli meralara ve tarım alanlarına kurulmak istenmesi, köylülerin temel geçim kaynaklarının yok edilmesi anlamına gelecek. Artvin, Ordu, Bingöl, İzmir, Dersim ve daha pek çok yerde gerek hukuki yollarla gerek ormanda, köyde, sokakta nöbetlerle, eylemlerle irili ufaklı direnişler devam ediyor.

Bu yılın başlarında Limak-IC İttaş ortaklığındaki YK Enerji'nin maden sahasının genişletilmesi amacıyla Milas'ta Akbelen Ormanı ve çevresini kapsayan 679 parsel tarım arazisi ve zeytinlik için Cumhurbaşkanlığı imzasıyla acele kamulaştırma kararı verilmişti. Akbelen mücadelesinde bir kazanım elde edildi ve Danıştay, Akbelen'de acele kamulaştırma kararının yürütmesini durdurmaya karar verdi. Ancak bu kazanımın korunması ve Akbelen gibi tüm çevre mücadelelerinin savunulması gerekiyor. YK Enerji Genel Müdür Yardımcısının MAPEG'i "sürdürülebilir" madenciliğin teminatı olarak görmesi, bu gerekliliğin göstergelerinden bir tanesi. Çünkü asıl teminatı rejim ve kapitalizm, yağmacı maden ve enerji şirketlerinin sürdürülebilir kılınması için veriyor. ●●

NATO bizi neye karşı korur?

Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü ya da bilinen adıyla

ENES KARAKAŞ

NATO'nun 2026 zirvesinin 7-8 Temmuz'da Ankara'da düzenlenecek olması ve bölgemizdeki savaşlar bu askeri ittifaka dair tartışmaların yeniden gündeme gelmesine yol açtı. NATO, kurulduğu tarihten bu yana kendisini bir "savunma" örgütü olarak sunageldi. Yani NATO üyesi ülkelere yönelik herhangi bir saldırı durumunda diğer üye ülkeler saldırıya uğrayan ülkenin yanında yer almak durumunda. Fakat NATO'nun varlık sebebi, örgütün kendisini sunduğu kadar masum değil.

1949 yılında kurulan NATO'nun amacı 2. Dünya Savaşı sonrası sayısı giderek artan işçi devletlerine (öncelikle Sovyetler Birliği) ve yükselen emek hareketine karşı bir set çekmekti. Bir başka deyişle, bu askeri ittifakın temel hedefi ABD ve Avrupa sermayesinin çıkarlarının "savunulmasıydı". Bu hedef doğrultusunda NATO'ya katılan Türkiye'nin bu karşıdevrim örgütüne katılmasının ilk bedeli, Kore'ye gönderilen 15 bin asker ve ölen 700'den fazla vatandaşımız olmuştu. Soğuk Savaş döneminde ise Türkiye toprakları ABD emperyalizminin Sovyetler Birliği'ne karşı adeta bir füze rampası işlevini gördü. Bu süreçlerde Türkiyeli emekçilerin fikirlerinin sorulması bir yana emekçilerden her şey gizleniyordu. Örneğin Türkiyeli emekçiler İncirlik NATO üssünde Jüpiter nükleer füzesinin yer aldığından 1962 Küba krizinden yaklaşık 40 yıl sonra haberdar oldu. Devam eden yıllarda Türkiye Körfez Savaşı'nda, Afganistan'ın ABD tarafından işgalinde ve Suriye'ye emperyalist müdahale vb. hadiselerde İncirlik ve Kürecik gibi üsler aracılı-

ğıyla bu karşıdevrim örgütünün parçası olmayı sürdürdü.

NATO, Sovyetler Birliği dağılana kadar bir soğuk savaş ittifakı görevini üstlenmişti. Bu örgütün günümüzdeki işlevi ise Rusya ve Çin'e karşı ABD ve AB emperyalizmlerinin çıkarlarını "savunmak" olarak tarif edilebilir. Bunun yanında Gazze'de devam eden soykırım doğrudan bir NATO operasyonu olmasa da İsrail'e en çok silah satan ABD, Almanya vb. ülkeler NATO'nun da başını çekiyor. ABD'nin İran'a yönelik başlattığı emperyalist saldırının istediği gibi devam etmemesi üzerine yine NATO'yu desteğe çağırması bu örgütün varlık sebebini ortaya koyan bir gelişmeydi. Trump'ın aldığı yanıt ise NATO üyesi ülkelerin burjuvazilerinin farklı ihtiyaçlarından kaynaklanan çelişkileri gözler önüne serdi.

Bütün bunlar NATO'nun karakterini açık bir şekilde ortaya koyuyor. Bu askeri ittifak bir emniyet sigortası değil sürekli atan, hatta atması üzere tasarlanan şaltere benzetilebilir. Bu örgüt güvenliğimizi sağlamak için değil, bölgemize ve dünyaya ateş saçmak üzere kuruldu. Dolayısıyla emniyetimiz için NATO'nun tamamen dağıtılması ve ülkemizdeki emperyalist üslerin kapatılması için mücadele etmeliyiz. Fakat bu başlı başına büyük bir görev olsa da NATO'nun dağıtılması için verilen mücadele başka emperyalist veya kapitalist devletlere dayanmamalı. NATO düşmanımızdır ama Çin ve Rusya egemen sınıfları da dostumuz değildir. Türkiye ve bölge halklarının güven ve barış içerisinde yaşamasının yolu NATO vb. karşıdevrim örgütlerinden kurtulmaktan ve emekçilerin iktidarını inşadan geçiyor. ●●

Filistin'i savunuyorsan vanaları kapatacaksın!

AKP-MHP iktidarı 2 Mayıs 2024'te Gazze'ye "kesintisiz

ABDULLİLLAH UMAÇ

ve yeterli miktarda insani yardım akışına izin verinceye kadar" İsrail ile ihracat ve ithalatın durdurulduğunu açıklamıştı. Hükümetin verilerine bakacak olursak Haziran 2024'ten bu yana Türkiye ve İsrail arasında gerçekten de bir ticaret kaydı görünmüyor. Kurnazlık da tam burada başlıyor. Sözde ambargo ilan edildiği günden bu yana yayınlanan birçok raporda Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattı üzerinden ham petrol akışının durmak bir yana katlanarak çoğaldığını görüyoruz. Kpler (küresel hammadde, enerji piyasaları ve denizcilik lojistiği için veri sağlayan bir platform) verileri, İsrail'e ulaşan Azerbaycan ham petrolü ithalatının 2025 yılında günlük 94 bin varile ulaştığını gösteriyor. Ceyhan Limanı'ndan geçen bu petrol, soykırımcı İsrail'in petrol ithalatının neredeyse yarısını oluşturuyor!

20 Ocak'ta yayımlanan "Soykırım Vanaları Hala Açık" başlıklı rapora bakarsak 2 Mayıs 2024 ile 1 Aralık 2025 tarihleri arasında Ceyhan Limanı'ndan ayrılan ancak belirtilen varış limanlarına ulaşmamış 57 ham petrol sevkiyatı var. Uydu görüntüleri takip edildiğinde yolculuk sırasında takip sinyallerini kapatan bu gemilerin Aşkelon Limanı'na vardığını görüyoruz. Defalarca belgelenen bu gizli ticaretten Türkiye devletinin haberdar olmadığına inanmak için en iyi ihtimal-

le saf olmamız gerekir. Tek Adam rejiminin yetkilileri

ise taşınan petrolün nihai varış noktasına devletin karar vermediği, ihracatçı şirketlerin Ceyhan'dan kalkarken varış noktası olarak İsrail'i göstermediği gibi aklımızla alay eden açıklamalarla, soykırımı besleyen petrolün bu topraklardan aktığı gerçeğini örtbas etmeye çalışıyor.

Erdoğan'ın Filistin ile ilgili yaptığı her konuşmasında vurguladığı ümmet kardeşliği, "mazlum" Filistin halkının yanında oldukları gibi sözlerinin ikiyüzlülüğü Ceyhan'dan kalkıp İsrail'e ulaşan her petrol variliyle katmerleniyor. Soykırıma karşı gerçek yaptırımlar, Tek Adam rejiminin de ayrılmaz bir parçası olduğu küresel kapitalist ticaret ağının mide bulandırıcı ilişkilerine toslayıp kuru hamasetle sınırlı kalıyor.

Rejimin ve temsilcilerinin kirli ilişkileri bir yana dursun, Türkiye'de emekçiler, hükümetlerinin ikiyüzlülüklerinin aksine, İsrail denen soykırımcı projeye hiçbir zaman sempati duymamıştır. Bugün biz emekçilere düşen görev de Filistin halkına uygulanan soykırımı besleyen bütün ticari ilişkilerin kesilmesi için bulunduğumuz her yerde seferber olmaktan, İsrail ordusunun tanklarını ve otomobillerini dolduran o petrolerin akışını engellemek için "Filistin'i savunuyorsan vanaları kapatacaksın" demekten geçiyor. ●●

Bolivya halkının mücadelesini destekleyelim!

İUB-DE

Halk seferberliği Bolivya'nın başkentini kuşatmış durumda. Bolivya İşçi Merkezi (COB), köylü sendikaları, yerli halk örgütleri ve çeşitli sektörlerden emekçilerin yol blokajı başkent La Paz kuşatma altında tutuyor. Bu mücadele eylemi, bugün başkanın istifasını talep ediyor; Rodrigo Paz'ın sağcı hükümetini ve ülkenin toprak sahibi oligarşisi ile çokuluslu şirketlerin hizmetindeki rejimini köşeye sıkıştırıyor.

Hükümet, blokajları kırmak ve seferberliği ezmek amacıyla polis ve ordunun birlikte yürüttüğü vahşi bir baskı dalgası başlattı. COB'un başlıca önderi Mario Argollo hakkında yakalama emri çıkarıldı. Buna rağmen seferberlik sürüyor, çünkü yol blokajı hükümet merkezinde derinleşiyor ve ulusal düzeye yayılıyor.

Paz, kendini her türden yalanla haklı göstermeye çalışıyor. Bunlardan biri de bütün protestoların Morales tarafından sıkıştırıldığı iddiası. Evo Morales de gösteri çağrısı yaptı ve kendini Paz hükümetine alternatif olarak sunmaya çalışıyor. Oysa kendisi, yıllar önce tarım oligarşileri ve çokuluslu şirketlerle anlaşmalar yapmaya başlamıştı. Hükümete karşı gösteri yapanların büyük bölümü ise Evo'nun adını bile anmıyor.

İşçilerin Uluslararası Birliği - Dördüncü Enternasyonal (İUB-DE) olarak, İUB-DE'nin Bolivya seksiyonu Emekçi Halkın Alternatifinin de parçası olduğu İşçi Partisi'nin (PT) önerisini destekleme çağrısı yapıyoruz: Rodrigo Paz gitmeli; COB ve mücadele halindeki örgütlerden

Sağcı Paz hükümeti, emekçi halkın ekonomisini yıkıyor ve onu aşırı yoksulluğa sürüklüyor. Köylülerin ve yerlilerin topraklarını ellerinden alıp, ülkenin bütün topraklarına el koymak isteyen tarım oligarşilerine teslim etmeyi amaçlayan bir yasa çıkarmak istiyor.

Bu oligarklar, ülke yüzölçümünün %10'una karşılık gelen 10 milyon hektar ormanın 2 yıl önce yanmasına yol açmıştı. Amaçları bu topraklara el koymaktı ve bu durum ülkenin tamamında iklim felaketine neden oluyor. Üstelik hem toprak sahibi oligarşisi hem de çokuluslu şirketler başlıca zenginliklerin tümünü, ürünlerin büyük bir bölümünü, altını ve diğer madenleri, ayrıca ihracattan kazandıkları dolarları ülke dışına götürüyor. Paz hükümeti ise bu kesimlerin zaten sınırlı düzeyde ödediği vergilerin bir kısmını dahi kaldırdı.

Söz konusu olan, Bolivya'nın bütünüyle yağmalanmasıdır. Bu yağma daha önce başlamış ve Evo Morales liderliğindeki MAS hükümetleri döneminde de yaşanmış olsa da, mevcut Paz hükümeti bunu derinleştiriyor.

oluşan ve ülkeyi bu felaketten kurtaracak bir geçiş hükümeti kurulmalı; halk örgütlerinin özgür katılımıyla serbest seçimler yapılmalıdır.

Rodrigo Paz hükümeti şu anda Trump'ın ve Latin Amerika'da ona en çok boyun eğmiş sağcı hükümetlerin uluslararası desteğine sahip. Bunlar arasında Arjantin'de Milei, Şili'de Kast ve Ekvador'da Noboa hükümetleri bulunuyor. Hatta doğrulanmamış iddialara göre Trump, Rodrigo Paz'a destek için asker ve silah gönderebilir.

Bütün bunlar nedeniyle Bolivya emekçi halkıyla uluslararası dayanışma göstermek ve baskıyı teşhir etmek büyük önem taşıyor. İUB-DE olarak, her ülkede sokaklarda, büyükelçiliklerin ya da konsoloslukların önünde, Bolivya emekçi halkının ve yoksul kesimlerin mücadelesini destekleyen birleşik eylemler gerçekleştirme çağrısı yapıyoruz. Rodrigo Paz defol! Baskıya son! COB ve mücadele halindeki örgütlerin hükümeti için!

22 Mayıs 2026 ●●

Eğitim dönemini bitirirken bir değerlendirme

ZIRHLI TREN

Mayıs ayını sonlandırırken bir eğitim dönemini daha geride bırakıyoruz. Bu eğitim döneminde de hem liselerde hem de üniversitelerde mevcut politik iklimin izdüşümleri kendini belki de hiç olmadığı kadar yansıttı.

Bir noktadan başlamak gerekirse faturası emekçilere kesilen ekonomik krizden öğrencilerin de payına düşeni almasından, burslarının enflasyon karşısında kum gibi un ufak olmasından, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı'na ayrılan bütçenin gençliğin temel ihtiyaçlarını karşılamaktan hayli uzak olmasından başlayabiliriz. Henüz dönemin başlarında bir sıra arkadaşımız yurdunda sıcak su bulunmadığı için kalp krizi geçirerek hayatını kaybetti. Edirne'de yurtta kalan öğrenciler yine sıcak su bulunmadığı için bu durumu protesto ettiler. Sene içerisinde birçok kentte kız yurtları güvenlik tehdidi ile karşı karşıya kaldı. Hacettepe'de yemekhanelerinin fiyatı ve niteliği gitgide kötüleşen öğrenciler dönem içerisinde uzun soluklu eylemler gerçekleştirdi. Bunun sonucunda rejimden aldıkları karşılık, açılan soruşturmalar ve polis şiddeti oldu.

Dönemi değerlendirirken üzerinden atlayamayacağımız bir diğer nokta rejimin 19 Mart'ın ardından katmerlenerek artan saldırıları oldu. Okullar açılır açılmaz İçişleri Bakanlığı aracılığıyla üniversitelere gönderilen mesajla rejim, üniversitelerdeki öğrenci örgütlülüğüne karşı adeta rektörlerin kulağını çekti. Ardından sene içerisinde Yıldız Teknik, Boğaziçi ve Türk-Alman gibi üniversitelerde öğrenci kulüplerinin karşı karşıya kaldığı saldırılar ise üniversite yönetimlerinin kayyum rejimine "Mesajını aldık başkanım," demesiydi. Bahar döneminde Erdoğan'ın Boğaziçi ve İstanbul Üniversi-

tesi'ne yaptığı ziyaretler ve bu ziyaretler boyunca kampüs ve çevrelerinde yaşanan OHAL durumu, rejimin okullarımızdaki bir diğer yansımasıydı. Son olarak geçtiğimiz günlerde Bilgi Üniversitesi'nin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile bir gecede kapatılıp öğrencilerin üç gün süren direnişlerinin ardından yine kararname ile bir gecede açılmasıysa rejimin karakterini apaçık ortaya seren bir hadise.

Mücadeleci öğrencileri soruşturma ve gözaltılarla sindirmeye çalışan rejim bir yandan da kampüslerde katledilen kadınlar, geleceksizlik ve şiddete sürüklenen çocuklar ve çalışmak zorunda kaldıkları işyerlerinde katledilen MESEM'liler için tek bir önlem dahi almakla uğraşmıyor. Güz döneminin başlarında Hilal Özdemir, Boğaziçi Üniversitesi'nde kayyum yönetim tarafından sermayeye kiralanan kampüste kaçak bir çocuk işçi olarak çalıştırılırken bir erkek tarafından katledildi. Birkaç ay sonra Meliha Keskin, okuduğu Erciyes Üniversitesi'nde pompalı tüfek ile katledildi. Bir yandan da failleri hiçbir yaptırımla ve cezayla karşılaşmayan diğer ölümler var: MESEM ölümleri. Her yıl onlarca çocuk, bizzat rejim tarafından sermayeye ucuz işgücü olarak teslim edildiği işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirleri alınmadığı için can verdi.

2025-2026 eğitim dönemini ardımızda bırakırken rejimin bize sundukları yoksulluk, geleceksizlik, güvencesizlik, şiddet ve baskıdan başka bir şey değil. Bütün bunlara rağmen gençlik olarak Tek Adam rejimine karşı emekten yana bir mücadeleyi bulduğumuz her alanda sürdürmeli, taleplerimizi gür bir sesle haykırabileceğimiz özörgütlülüklerimizin inşası için canla başla çalışmalıyız. ●●

Bilgi Üniversitesi seferberliği üzerine

MUSTAFA GAMLI

İstanbul Bilgi Üniversitesi öğrencileri, 22 Mayıs sabahı, okullarının gecenin bir vakti yayımlanan tek cümlelik bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kapatıldığını öğrenerek uyandılar. Bu keyfi kapatma kararıyla Tek Adam rejimi siyasal demokrasiye yönelik saldırılarına bir yenisini ekledi. Kimseye bilgilendirme yapılmadan verilen bu karar için bir gerekçe dahi sunma gereği duyulmadı. Binlerce öğrenci ve üniversite emekçisi güvencesizliğe ve belirsizliğe itildi. Ancak öğrenciler ve emekçiler üniversitelerini Tek Adam rejimine kolay kolay teslim etmediler.

Üç gün süren direniş boyunca yüzlerce polis, ÖGB işbirliğiyle kampüsü kuşatmış, üçüncü gün gelen topyekün polis saldırısıyla kampüs zorla boşaltılmıştı. Direniş bu saldırı ile de kırılmadı, aynı gece yayımlanan Resmi Gazete'de kapatma kararının geri alındığının, yani direnişin başarıya ulaştığının duyurulmasıyla sonlandırıldı. Bilgi

öğrencileri ve onlarla dayanışmaya gelen öğrenciler polis saldırısına rağmen direnişi sürdürmüş, Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası ve Eğitim-Sen üyesi emekçiler sendikal faaliyetin engellenmesine dönük baskılara rağmen seferberliğin önderliğini üstlenmiş ve olağanüstü bir dirayet göstermişti. Seferberlik boyu atılan sloganlarda öğrenci-işçi dayanışmasının ve polis ablukasına karşı mücadelenin vurgulanması olumluydu. Süreçte yaralanan, gözaltına alınan, ev baskınıyla mahkemeye çıkarılan öğrenciler de oldu.

Rejimin tüm bu yaşananlara sebep olan kararı hangi motivasyonla aldığı hâlâ meçhul. Bu keyfiyet tüm kesimlerde bir kafa karışıklığı yaratmış, seferberliğin taleplerini bir savunma pozisyonuna sıkıştırmıştı ve hemen her kesim kararın derhal geri çekilmesi ve süreçteki belirsizlik ve güvencesizliklerin ortadan kaldırılması taleplerin-

de birleşmişti. Biz ise kararın geri çekilmesinin yanı sıra Bilgi dahil tüm özel eğitim kurumlarının kamulaştırılmasını ve üniversitelerde artan baskıların ve kayyum siyasetinin son bulmasını savunduk.

Rejim dört bir yandan saldırıyor. Bilgi'de yapılanlar siyasal demokrasiye çoktandır yapılagelen saldırıların devamı ve artacak baskıların habercisidir. Mücadelemizin topyekün kapitalist sistemle ve Tek Adam rejimiyle olduğunu hatırlamalıyız ve birbirinden yalıtık sürdürdüğümüz mücadeleleri bir program etrafında birleştirmeliyiz. Bu programı inşa ederken de kendi mücadele araçlarımızı, özörgütlerimizi ("işçilere sendika, öğrencilere ÖTK") inşa etmeyi sürdürmeli; her mücadeleyi ileriye olumlu bir bakiye taşıma perspektifiyle örmeli ve şunu unutmamalıyız: Tek Adam rejimi uzlaşmayla değil, mücadeleyle gidecek! ●●

Diplomayla kurtuluş: Gerçekti, hayal oldu!

ALP KOZAN

"Oku evladım, oku da baban gibi eşek olma!" Bu hülyalı sözü zannediyorum ki duymayan genç yoktur. Eğitim sistemi ne kadar bozuk, şartlar ne kadar adaletsiz olursa olsun her emekçi çocuğunun ve ebeveynin aklında dönüp dolaşan bir hayal vardır: üniversite mezunu olup sınıf atlamak. Bir zamanlar gerçekliği olan bu hayalin bakalım günümüzdeki vaziyeti nedir?

Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırma Merkezi'nin (BETAM) geçtiğimiz ay yayınladığı İstanbul Genç İşgücü Piyasası raporu, durumun pek de parlak olmadığını ortaya koyuyor. Rapora göre üniversite veya yüksek okul mezunu 25-31 yaş arası gençlerin yüzde 28'i iş aramaktan vazgeçmiş durumda. Diplomalılarıyla girdikleri işlerde insan onuruna yaraşır bir ücret almayı uman gençler iş bile bulamıyor! Diyelim ki iş buldular, bu gençlerin yüzde 40'ı mezun oldukları alanla ilgili bir işte ça-

alışmıyorlar. Bin bir emekle alınan o diplomalar günün sonunda çöp olup gidiyor. Ya işsizsin ya da aldığın diploma bir kâğıt parçasından ibaret. Dönüp dolaşıp aile evine dönüyorsun: 30-39 yaş grubundaki her üç gençten biri anne babasıyla yaşıyor. Sınıf atlamaktan bahsetmiştik, daha aile evimizin dışına atlamıyoruz...

Gençlik patriyarkadan azade değil

Gençliğin kendisini bulduğu bu ekonomik cenderede kısa çöpü her zaman olduğu gibi kadınlar çekiyor. BETAM raporuna göre genç kadınların yüzde 34,1'i ne eğitimde ne de istihdamda. Bırakın işsiz olmayı, kadınlar işgücüne bile dahil olamıyor. Yeniden üretim ve bakım emeği yükünün tamamı sırtlarına yüklenen kadınlar eve hapsediliyor. Patronların bu "kadın istihdamı" sorununa çözümleri ise dahiyane: Ücretsiz ve nitelikli kreşler, bakımhaneler, çamaşırhaneler, lokantalar değil;

kadınların "hem çalışıp hem çocuk bakabilecekleri" uzaktan ve yarı zamanlı "esnek" çalışma modellerini öneriyorlar. Çifte sömürüye devam; kadınlar hem güvencesizleştirilsin hem de ev içinde sömürülmeye devam etsin!

Ne yapmalı?

Yazı boyunca sıraladığımız tüm bu sorunlar "gençlik" adlı soyut bir kategorinin sorunları değil, görece "kalifiye" bir genç işçi kuşağının sorunları. Dolayısıyla bu sorunların çözümü de aynı ekonomik saldırı programının hedefindeki diğer işçilerden farklı değil. Genç işçiler olarak ortak sorunlarımız etrafında, en acil taleplerimizi gündeme alan bir mücadele programı ekseninde işçi sınıfının tamamıyla birleşik bir mücadele hattı inşa etmek zorundayız. Ancak böyle bir mücadele hattı yoluyla burjuvazinin ekonomik saldırı programına ve rejimin baskı politikalarına göğüs gerebiliriz. ●●

Hatay'da sel: Yaşanan yıkımlar doğal afet değil ihmaldir!

İPEK YAŞAR

Bazen bir şeyleri yazmaya nereden başlayacağımı bilemiyorum. Çünkü üç yıldan beri memleketimin başına gelmeyen felaket kalmadı. Antakya'da yaşananlar karşısında kelimeler yetmiyor, içinde bulunduğumuz durumu yansıtmak cümle bulamıyoruz. Ama yine de bize ve şehrimize yaşatılanları bıkmadan, usanmadan, yorulmadan yazmak, anlatmak gerekiyor. Çünkü bazı acılar konuşulmadıkça büyüyor, bazı gerçekler görmezden gelindikçe normalleşiyor.

Hatay'da yaşananlara hâlâ "doğal afet" denmesini kabullemiyorum. Çünkü ortada yalnızca doğanın değil, yıllardır süren ihmallerin, rant uğruna yok edilen şehrin ve bilimi yok sayan politikaların yarattığı bir yıkım var. Doğa durup dururken insanları hedef almıyor. Doğanın intikam aldığına dair anlatılan o romantik hikâyelere de inanmıyorum. Gerçek çok daha açık: Biz doğanın midesine neyi tıkıştırdıysak, doğa bugün onları bize geri kusuyor.

Betonla boğulan toprakları, kurutulmuş dereleri, yok edilen ağaçları, altyapısız bırakılan şehirleri, denetimsizliği, plansızlığı... Hepsi bize deprem olarak, sel olarak, yangın olarak, yıkım olarak geri dönüyor. Ve bunun bedelini sadece biz insanlar ödemiyoruz. Hayvanlar, kuşlar, ağaçlar, toprağın kendisi, yani bütün yaşam bu yıkımın içinde yok oluyor. İnsanlık artık yalnızca kendine zarar vermiyor; kendi hırsıyla birlikte bütün doğayı da acımasızca felaketin içine sürüklüyor.

Bu noktada özellikle Asi Nehri'nin durumu da Hatay'daki tablonun en çarpıcı örneklerinden biri olarak karşımıza çıkıyor. Asi Nehri yalnızca bölgenin değil, Antakya'nın da hafızasını taşıyan çok önemli bir su hattıyken, yıllardır süregelen plansız ve kontrolsüz yapılaşma bu hassas havzayı ciddi biçimde baskı altına almış durumda. Nehir yatağına ve çevresine yapılan müdahaleler doğal akışı bozarken, deprem sonrası süreçte hızlanan ve çoğu zaman denetimsiz yapılaşma baskısı bu tabloyu daha da ağırlaştırdı. "Yeniden

inşa" adı altında yapılan bazı müdahalelerin doğanın taşıma kapasitesi gözetilmeden yürütülmesi ise, aslında Hatay'daki kentleşme ve planlama sorunlarının ne kadar derinleştiğini açıkça gösteriyor.

Birçok hayvan selde hayatını kaybetti. İnsanlar depremden kalan yaralarını daha yeni yeni sarmaya çalışırken bir kez daha yıkımın içinde kaldılar. Evler, yıllarca emek verilerek kurulan hayatlar, bir gecede yeniden yıkıldı. Esnaf kendini yeni yeni toparlıyorken bu kez sel vurdu; yeniden başlamak zorunda kaldılar, hem de kaçınıcı kez olduğu bile sayılmadan. Orada yaşamak artık "devam etmek" değil, sürekli sıfırdan başlamaya zor-

lanmak gibi. Ve en ağır olanı da bu: İnsanlar yalnızca kayıplarını değil, tutunmaya çalıştıkları her şeyi tekrar ve tekrar kaybediyor.

Hatay'daki sel felaketinde şu ana kadar en az 5 kişi hayatını kaybetti. Ama sayıların arkasında hayatlar var. Yarım kalan hayatlar, bir gecede değişen ömürler var. Yaşanan olayda bir annenin hikâyesi canımı çok acıttı. Yağmurdan dolayı damı akıtıyor, evde çocukları üşümesin diye onları kızının evine gönderiyor. Çünkü çocuklarının kuru, sıcak ve güvenli bir yerde barınmasını istiyor. Ama o gece sel geliyor, kızının evi yıkılıyor ve iki oğlu sele kapılıyor. Biri hayatını kaybediyor, diğeri komada yaşam savaşı veriyor. İn-

san bunu okuyunca susamıyor. Çünkü burada yalnızca doğanın sertliği yok; insanları yoksulluğa, güvencesiz yaşam koşullarına mahkûm eden bir düzen var.

Bir halkın yıllardır felaketten felakete sürüklenmesi normal değil. Bu kadar acının ardından hiçbir şey olmamış gibi devam edilmesi hiç normal değil. Çünkü bir şehir sürekli yıkıma uğruyorsa orada sorun yalnızca doğa değildir. Sorun, insan hayatını ve doğayı sermayenin gerisine atan düzendir.

Sonra tüm bu yaşananlara "kader" deniyor. Hayır. Bilimin susturulduğu, şehir planlamasının rant uğruna yok edildiği, doğanın sistematik biçimde talan edilip kapitalizme feda edildiği yerde yaşanan hiçbir şey yalnızca afet değildir. Önlem alınmayan her felaket zamanla katliama dönüşür.

Antakya bugün önümüzde çok somut bir gerçek olarak duruyor. Doğayla savaşarak, bilimi yok sayarak, şehirleri betonla boğarak hiçbir toplum ayakta kalamaz. Buradan ders çıkaramazsak ilerleyemeyiz. Nefes alamayız. Çünkü acılarımız bireysel değil, toplumsal. Bir çocuk sele kapıldığında, bir şehir göz göre göre yıkıldığında bu hepimizin ortak yarasına dönüşüyor. Ve bu yarayı ancak birlikte, akılla, bilimle, dayanışmayla ve en önemlisi de doğayı koruyarak, yaşamı gerçekten savunarak iyileştirebiliriz. ●●

ÇEVİRİ anketi, çevirmenlerin güvencesiz koşullarını ortaya koydu

NİSAN HABER

Çevirmenler Meslek Birliği (ÇEVİRİ), kitap ve altyazı/seslendirme çevirmenlerinin çalışma koşullarını tespit etmek için üyeleriyle yaptığı 2026 Yılı Çalışma Koşulları Anketi'nin sonuçlarını paylaştı. Ankette aylık kazanç, sağlık ve emeklilik durumu, telif ve ödeme koşulları gibi başlıklarda sorular yer aldı.

Anketin en çarpıcı sonuçları arasında düşük gelir seviyesi yer alıyor. Sonuçlara göre serbest çevirmenlerin yüzde 31'i asgari ücret altında kazanırken, yüzde 51'i 35 bin TL altında kazanarak açlık sınırı bandında kalıyor. Ayda 55 bin TL üstü kazananların oranı sadece yüzde

8,6. Katılımcıların yarısından fazlası, yayınevlerinden ödemesini zamanında ve düzenli olarak alamıyor.

Düşük gelir seviyesiyle bağlantılı olarak, katılımcıların yalnızca yüzde 37,4'ü sadece kitap çevirisiyle geçinebildiğini ifade ediyor. Kalan yüzdelik dilimse ek iş zorunluluğunu gösteriyor. Katılımcıların çoğunluğu kitap çevirisiyle beraber tam zamanlı iş yapması veya başka alanlarda da çeviri yapması gerektiğini belirtiyor.

Sosyal güvence ve emeklilik hayal

Anket sonuçlarına göre serbest çevirmenlerin yüzde 74,1'i emeklilik için hiçbir şekilde birikim yapamıyor. Katılımcıların yüzde 31'inin genel sağlık sigortası eşi veya ailesi

üzerinden karşılanırken yüzde 17,2'sinin hiçbir sosyal güvenesi yok. Bu genel tablo sonucunda katılımcıların neredeyse yarısı çeviri mesleğini tam zamanlı sürdürmeyeceğini ya da bırakmayı düşündüğünü belirtiyor.

Altyazı ve seslendirme çevirmenleri açısından da benzer bir tablo mevcut. Katılımcıların yüzde 87,5'inin serbest çalışıyor olması, bu alanda da güvensizliğin boyutunu gösteriyor. Yüzde 50'si asgari ücret bandında kazanırken hiçbiri emeğinin ücret karşılığını alabildiğini ifade etmiyor.

ÇEVİRİ'nin anketi, çevirmenlerin sosyal güvenceden yoksun ve belirsiz çalışma koşullarına dair önemli veriler ortaya koyuyor. ●●

HMS Makina'da anlaşma sağlandı

NİSAN HABER

Manisa Organize Sanayi Bölgesi'nde Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu HMS Makina'da toplu iş sözleşmesi (TİS) görüşmelerinde anlaşma sağlandı. Sene başında başlayan TİS görüşmelerinde uzlaşmaya varılamaması sonucu sendika 10 Haziran günü için grev kararı almıştı. Greve çıkılmadan, bayram tatilinin hemen öncesinde, 22 Mayıs günü anlaşmanın imzalandığı duyuruldu.

Sendikanın taslağında ilk 6 ay için ücretlere yüzde 27 zam ve saatlik ücretlere seyyanen 22,5 TL zam yapılması talep ediliyordu. Patron ise yüzde 10 zam teklifiyle masaya oturdu. İmzalanan sözleşmeye göre ilk 6 ay yüzde 15,5 zam ve saatlik ücretlere seyyanen 10 TL zam yapılacak. Böylece ilk 6 ay için yaklaşık olarak yüzde 19 ile yüzde 23 arasında bir artış elde edildi.

Patron, işçilerin grev iradesini kırmak için Kurban Bayramı öncesi anlaşmaya varılması durumunda işçilerin önden ödeme alacağı söylentisini yaymaya başladı. Grev kararı asılmış olmasına rağmen, bayramdan önceki hafta işveren tarafından işçilere grev isteyip istemediğini soran kâğıtlar dolaştırıldı. Patron işçilerin ekonomik sıkışmışlığından faydalanmaya çalışırken sendika yönetimi bu oyunu boşa çıkarmak ve işçiler arasında kenetlenmeyi sağlamak için gereken hazırlığı ve kararlılığı ortaya koymadı. Sonuç olarak, MESS sözleşmesinin gerisinde bir anlaşmaya imza atılırken bayram öncesi vaat edilen ödemelerin de yapılmaması işçilerde hayal kırıklığı yarattı. Bu süreç bir kez daha işçilerin TİS sürecine işyeri komiteleriyle, tabandan örgütlü bir şekilde girmesinin önemini ortaya koydu.

Aralarında Baykar ve Boeing gibi firmaların olduğu havacılık ve silah sanayi sektörlerindeki firmalara üretim yapan HMS Makina'da 800'den fazla işçi ve 150 civarında çirak çalışıyor. ●●

Bir kavram: enflasyon

Türkiye'de yaşayan ve emeğiyle geçinmek zorunda olan herkesin aşına olduğu bir kavram "enflasyon". Sebeplerinden ve onu işleten mekanizmalardan bağımsız, yalnızca bir olgu olarak ele alınırsa fiyat artışı olarak özetlenebilecek bir kavram. Ancak mesele tam da bunlarla beraber ele almak.

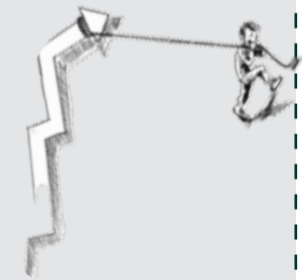
"Yandaş" ya da "muhalif" pek çok mecrada farklı unvanlara sahip "uzman" ve "bilim insanı" enflasyonun sebepleri arasında ürünlere yönelik talepte artışı, insanların fazla harcama yapmasını ve bu harcamaları yapabilecek imkânlarla sahip olmasını gösteriyor. Türkiye'de ülkenin ekonomik durumundan görece bağımsız harcama yapabilen bir kesimin varlığı doğrudur. Ancak bu kesim, bu tezleri ileri sürenlerin sunduğu çözüm olan "çalışan ücretlerinin düşük tutulması" ya da "kamu harcamalarının azaltılması" gibi kemer sıkma politikalarından en son etkilenecek kesimdir. Bu kesim zaten enflasyondan ve yoksulluktan etkilenmeyen patronlardır. Oysa talebin kısılması, kemer sıkma politikaları... Tüm bunların gerçek anlamı milyonların yoksulluk ve hatta açlık sınırının

altında kalmasıdır. Pi-yasa sahiplerinin bu argümanları milyonları, içinde buldukları yoksulluktan kendilerini sorumlu tutmaya ve daha da yoksullaşmaya ikna etmeye odaklanırlar.

Enflasyon altında ezilmemeleri için çalışanlara ödenecek ücretlerin artırılması talep edildiğinde, bunun o çalışanların ürettiği ürünlerin fiyatlarını artırarak enflasyona katkıda bulunacağı söylenir. Ancak burada gizlenen bir öge vardır: patronlar ve şirketleri. Herhangi bir maliyeti üstlenmekten sonuna kadar kaçınan ve tüm sorunu diğer ögelere atarak dengeye indirgeyen bu zümre, bu tür kriz durumlarından kârlarını koruyarak ya da artırarak çıkabilir.

Enflasyonun işçi sınıfı üzerindeki eziciliğinin sebebi kapitalistlerin bu durumda da kârdan taviz vermemesidir. Enflasyonun gerçek karakteri işte burada yatar. Enflasyon kapitalist ekonomilerde çeşitli iç ya da dış etkilerle zaman zaman tetiklenen, sistemin genel krizleri ve kaosunun yarattığı bir semptomdur. Kapitalist bir ekonomide herhangi bir krizle karşılaşıldığında emekçilerin ücretleri doğ-

rudan düşürülemez. Ancak burjuvazinin en güçlü kesimleri, fiyatları ücretlerden daha fazla artırarak ve siyasetçilerin uyguladığı kemer sıkma politikaları sayesinde tüm faturayı çalışan kesime (yalnız kendi çalışanlarına değil, ürünlerini satın alacak olan diğer çalışanlara da) yıkabilirler ve böylece kârlarını korumaya devam ederler. Aslında olan, emekçilerin kazandığı paranın gerçek değerinin azalmasıdır. Böylece çalışan kesimden patronlara doğru servet aktarımı daha vahşi bir forma bürünür. Üstelik bu durumdan tek etkilenen işçi sınıfı da olmaz. Burjuvazinin daha güçlü kesimi, bu şartlarda aynı manevra kabiliyetini göstermeyecek daha zayıf kesimini de saf dışı bırakabilir. Yani servet aktarımı burjuvazi içinden de dışından da belirli merkezlere doğru akışını yoğunlaştırır ve tekelleşmeye ivme kazandırır. ●

Hukuk köşesi: fazla çalışma/ fazla sürelerle çalışma

NAZLI NEBİOĞLU

İş Hukuku'nda fazla çalışma (mesai) kavramı ile fazla sürelerle çalışma kavramı ayrı anlamlara gelir.

4857 sayılı İş Kanunu'na göre haftalık çalışma süresi kural olarak en fazla 45 saattir. Maden işçileri için ise haftalık çalışma süresi en fazla 37,5 saattir. İşçinin haftalık 45 saatin üzerinde çalıştırılması "fazla çalışma" olarak kabul edilir. Örneğin haftada 55 saat çalışan bir işçinin 10 saatlik çalışması fazla çalışma niteliğindedir. Kanun, fazla çalışmanın her bir saati için işçiye normal saatlik ücretinin yüzde 50 artırılmış halinin ödenmesini zorunlu kılar. Maden işçileri için bu oran yüzde 100'dür.

İşyerinde haftalık çalışma süresi sözleşmeyle 45 saatin altında belirlenmiş olabilir. Örneğin taraflar haftalık çalışma süresini 40 saat olarak kararlaştırmışsa, 40 ile 45 saat arasındaki çalışmalar "fazla sürelerle çalışma" sayılır. Bu durumda işçiye ödenecek ücret, normal ücretin yüzde 25 artırılmış halidir.

İşveren, işçiyi sınırsız şekilde fazla çalıştırma hakkına sahip değildir. Kanun bazı sınırlamalar getirmiştir. Fazla çalışma için işçinin onayının alınması gerekir. Uygulamada bu onay çoğu zaman iş-

sözleşmesi imzalanırken alınmaktadır. Ancak işçinin rızası olsa dahi yıllık fazla çalışma süresi 270 saati aşamaz.

İşveren, fazla çalışma ücreti ödeme yükümlülüğünden kaçmak için iş sözleşmelerine "yılta 270 saate kadar yapılan fazla mesailer aylık ücrette dahildir" düzenlemesi ekler. İşçi, bu maddeyi kabul ettiği noktada 1 yıl içinde 270 saate kadar olan fazla çalışmalarının karşılığı ücreti talep edemez. Yani sözleşmelerdeki bu düzenleme işçinin kanun ile belirlenen fazla çalışma ücretini kısıtlamaktadır.

Fazla çalışma ücreti talep hakkı 5 yıl içinde zaman aşımına uğrar. Yani bugün için 2020 yılında yaptığımız ve ödenmeyen fazla çalışma ücretlerini işverenin zaman aşımını itirazı olursa talep tarihinden geriye doğru 5 yıldan önceki fazla çalışma ücretlerinizi hesaplanmaz.

Fazla çalışma yapıldığına, işçi tarafından ispat edilmesi gerekir. Tanık delili, işe giriş-çıkış kayıtları, kamera kayıtları gibi deliller ile fazla çalışma yapıldığı ispat edilebilir. Ancak işçi her ay bordro imzalıyor ve bordronun karşılığı ücret de banka-

dan ödeniyor ise bordroda belirtilen fazla çalışma saatinden daha fazla çalışma yaptığı iddiası tanık ile ispat edilemez. Bu nedenle işçinin bordroyu imzalamadan önce bordroda belirtilen fazla çalışma saat sayısını kontrol etmesi önemlidir.

Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma yapan işçi isterse, bu çalışmalar karşılığı zamlı ücret yerine, fazla çalıştığı her saat karşılığında 1 saat 30 dakikayı, fazla sürelerle çalıştığı her saat karşılığında 1 saat 15 dakikayı serbest zaman olarak kullanabilir. İşçi hak ettiği serbest zamanı, 6 ay zarfında işverene önceden yazılı olarak bildirmesi koşuluyla işgünleri içerisinde aralıksız ve ücretinde bir kesinti olmadan kullanır.

Maden işçileri, kanalizasyon, tünel inşaatı gibi yeraltında veya sualtında çalışan işçiler ile gece çalışması (20.00-06.00) yapan işçilere fazla çalışma yaptırılması kanunen yasaktır. 18 yaşından küçük işçilere, gebe, yeni doğum yapmış veya emziren işçilere, kısmi süreli sözleşmeler ile çalıştırılan işçilere, sağlık durumunun elvermediği hekim raporu ile sabit olan işçilere de fazla çalışma yaptırılması kanunen yasaktır. ●

Tarihte bu ay: kamu emekçileri seferberliği

Coğrafyamızda 1990'lı yıllar genelde kaos ve korku yılları olarak anılır. Ekonomik krizler, kurulup dağılan hükümetler, bu hükümetlerin arkasında ipleri elinde tutan "Susurluk devleti", DGM'ler, kaybedilmeler, faili meçhuller ve daha nice... Bunların hepsi doğru olsa da hikâyenin tamamını anlatmıyor. Gerçek şu ki; 1990'lı yıllar, korku ve baskı kadar çetin mücadele ve kazanımların da dönemiydi. 1995 yılının Haziran ayında yaşanan kamu emekçileri seferberliği bunun en önemli örneklerinden birini teşkil ediyor.

Türkiye işçi sınıfı, 12 Eylül Darbesi'nin üzerine giydirdiği deli gömleğini 1989 Bahar

Eylemleri ile yırtıp atmıştı. 1991 Büyük Madenci Yürüyüşü ile de o gömleği bir daha giymeyeceğini tescillemiş oldu. Bir yanda Kürt halkının özgürlük mücadelesi sürüyor, diğer tarafta 12 Eylül'ün tutsak ettiği devrimcilerin tahliyesi devam ediyordu. Tüm bu mücadeleler sürerken kamuda örgütlenme yoğun baskı altında yürümek zorundaydı. 70'li yılların TÜM-DER ve TÖB-DER gibi kitlesel kamu emekçi örgütlerini darbe silip süpürmüştü. Zaten yasal olmayan sendikalarında öncü kamu emekçileri DGM'lere, gözaltılara ve sürgünlere rağmen mücadele ediyorlardı. Bu baskılar kamu emekçisini alt

edemedi: Kitlesel bir emekçi hareketi ilmek ilmek örülüyor, işyerlerinin bodrum katlarında ve kazan dairelerinde örgütlü bir hareket inşa ediliyordu.

İşçi sınıfı mücadelesini sürdürürken burjuvazi de kendi hesabını yapıyordu. Dönemin DYP önderliğindeki koalisyon hükümeti, anayasa değişikliği için kolları sıvamıştı. Bu yeni anayasa tasarısının en önemli kelimelerinden biri büyüyen kamu emekçi dalgasının önünü kesmeye yönelikti. Mevzu bahis tasarıda kamu emekçilerinin grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkı yer almıyordu. Bin bir zorluğa göğüs gererek örgütlenmiş kamu

emekçisinin böyle bir tasarıyı kabul etmesi mümkün değildi. Dönemin fiili kamu emekçisi konfederasyonu Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu Kuruldu, 1 Haziran tarihinde talepleriyle beraber eylem programını açıkladı. Bu taleplerin en önemlileri baskı ve sürgünlerin durdurulması, yargı üzerindeki baskının kaldırılması, anayasa değişikliği maddesinin geri çekilmesi ve grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkının anayasaya girmesiydi.

Eylem programı uyarınca 16 Haziran tarihinde Kızılay, 150 bin kamu emekçisi ile dolup taştı. Kızılay'da iki gün oturma eylemi gerçekleştir-

ren emekçiler akabinde 19-20 Haziran'da ülke genelinde kitlesel olarak iş bıraktılar. Bu olağanüstü mücadele sonucu anayasa değişikliği geri çekildi, kamu sendikaları yasallaştı ve Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu resmen kurulmuş oldu.

2026'ya geldiğimizde mücadele hâlâ sürüyor. Kamu emekçisi hareketi hiç olmadığı kadar parçalı. Sendikaların ücret için toplu görüşme hakkı olsa da grev hakkı kamu emekçisinin ana talebi olmayı sürdürüyor. Kamu emekçisinin özlem duyduğu grev hakkını nasıl elde edebileceğini tarih bize gösteriyor: fiili, kitlesel, birleşik mücadele. ●

Ravive Kozmetik davası: “Kapı ve cam olsaydı herkes kurtulurdu”

KADIN DAYANIŞMASI

Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde 8 Kasım 2025 tarihinde Ravive Kozmetik isimli parfüm üretim tesisinde çıkan yangında altı kadın ve kız çocuğu yaşamını yitirmiş, yaşanan iş cinayetinin ardından düzenlenen iddianame ile patronların kasten öldürme suçundan, işçi sağlığı ve iş güvenliği uzmanlarınmsa taksirle öldürme suçundan cezalandırılmaları talebiyle dava açılmıştı. Yargılamanın 2. duruşması 20-21 Mayıs tarihlerinde Kandıra Cezaevi'nde görüldü. Toplam 16 sanığın yargılandığı davada mahkeme heyeti üç sanığın tahliyesine karar verdi.

Hayatını kaybeden işçilerin aileleri, üç sanığın tahliyesine karar verilmesinin ardından yaptıkları basın açıklamasında “Bir defa daha gördük ki sermayenin yargısının bu katliamı yaratan koşullarla bir derdi yok, toplumun öfkesinin önünü almak için göstermelik yargılamadan başka bir şey yapmaya niyeti de yok,” ifadelerine yer vererek iş cinayetleri dosyalarında

yargının sermaye ile ilişkisini gözler önüne serdi.

Tahliye edilenler arasında, yangının yaşandığı kaçak yapının sahibi ve işyerine kiralayan kişi olan Güven Demirbaş yer alıyor. Fabrika binasının daha önce “imar kirliliği” nedeniyle cezaya konu olduğu, hakkında yıkım kararı bulunmasına rağmen işyeri olarak kullanılmaya devam ettiği, Demirbaş'ın binadaki risklerden haberdar olduğu halde gerekli girişimlerde bulunmamış olmasına rağmen tahliye edilmesi tepki çekti.

Tahliye edilen bir diğer isim, işyerinin işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerini yürüten Küresel OSGB'nin mesul müdürü Ünal Aslan oldu. OSGB firmasının işyerindeki ağır riskleri ilgili kurumlara

bildirmesi halinde faciyanın önlenilebileceği belirtilerek, denetim sorumluluğunun yerine getirilmediği öne sürüldü. Nitekim faciyanın ardından kıyafetleri yanmış bir şekilde yaralı kurtulan işçi Ayten Aras'ın şu sözleri işçinin güvenliği için gereken kapı ve pencerelerin dahi patronlar tarafından maliyet olarak görüldüğünü, daha

fazla üretim yapabilmek ve kâr elde edebilmek için işçinin insanca yaşamasının, güvenliğinin hiçbir şekilde önemsenmediğini en net şekilde anlatıyor: “Yangın merdiveni ya da acil çıkış kapısı olsaydı kendimizi kurtarırdık. Kimseye de bir şey olmazdı. Kapı ve cam olsaydı herkes kendini atardı, kendini çıkarırdı ama

yoktu... Sabah sekizden akşam sekize kadar, yani on iki saat çalışıyorduk. Dışarıdan gelen Suriyeli ve Afgan işçiler de vardı... Dört yıldır çalışıyorum, günlük 800 lira alıyordum. Kimisi 600-700 lira alıyordu. Ne ayakkabı ne önlük vardı. Yemek için yerimiz yoktu, evden getirdiğimiz yemeği masada yiyorduk. Çoğumuzun sigortası yoktu, sadece dört kişinin sigortası yapılmıştı.”

Aileler ve destek grupları, tahliye kararlarının yalnızca sanıkları değil, kamu denetimi boyutunu da etkilediğini belirterek, kaçak yapılaşma ve denetimsizlik zincirinin üzerinin örtülmeye çalışıldığını ifade ediyor. Faciyanın sonrasında bilgilerine başvurulmuş fabrika işçilerinin denetime gelen za-

bıtarının yalnızca parfüm alıp gittiğini söylemesi ise gerçekliği çıplak bir şekilde gözler önüne seriyor.

Kadın işçiler, özellikle emeğin yoğun ve denetimin zayıf olduğu sektörlerde, kayıtdışı ve düşük ücretle çalıştırılıyor. Bu durum sadece sosyal güvence eksikliği yaratmıyor; aynı zamanda iş kazaları ve iş cinayetlerinde riskin görünmez biçimde kadınların üzerine yıkılmasına neden oluyor. İş güvenliği eğitimlerinin formaliteye dönüşmesi, denetim mekanizmalarının zayıflığı da kadın emeğinin iş hayatında daha güvencesiz hale gelmesine sebep oluyor. Ravive'de de olan buydu; en güvencesiz, en düşük ücretlerle çalıştırılanlar, göçmenlerle birlikte kadınlar ve kız çocuklarıydı.

Her yaşanan iş cinayetinde olduğu gibi Ravive'de de aynı zamanda kamu görevlilerinin sorumluluğunun soruşturulması, patriyarkal kapitalist sistemin yargısının benimsediği cezasızlık politikalarına son verilmesi zorunludur! ●●

SpaceX: uzayın özelleştirilmesi ve teknokapitalizmin yeni evresi

Uzay uzun süre insanlığın ortak kaderi ve ortak vizyonu gibi öğretilirdi. Bugün ise milyarlarca dolarlık portföyüne, askeri sözleşmelere ve borsaların trilyon dolarlık masalına dönüşmüş durumda. Merkezde ise yine vizyoner(!) Elon Musk var ve Musk, oyuncaklarından SpaceX'i serbest piyasa mucizesi gibi pazarlamaya çalışıyor. Musk'ın şirketleri yıllardır milyarlarca dolarlık kamu desteğiyle büyürken, bugün SpaceX'in halka arzla 75 milyar dolar toplaması ve 2 trilyon dolara yakın değerlemeye ulaşması bekleniyor. Halkın vergileriyle büyüyen şirketin borsada servete dönüşmesi ise bize başarı diye anlatılıyor.

Uzay yarışından uzay talanına

Soğuk Savaş dönemindeki uzay yarışı artık yerini “Yeni Uzay” adı verilen ticari maceraya bıraktı. Evet, SpaceX'in fırlatma maliyetlerini düşürmesi teknik başarıdır; ama mesele teknolojinin kimin çıkarına kullanıldığıdır. Binlerce Starlink uydusu ve on binleri bulan uydu planı, alçak dünya yörüngesini özel şirketlerin işgal sahasına çeviriyor. Astronomi gözlemleri zorlaşıyor, kaza riski

EKİN GÜVENÇOĞLU

ve uzay çöplü sorunu büyüyor. Kapitalizm okyanusları plastiğe boğduğu, madenler için ormanları yok ettiği gibi şimdi de aynı hırs gökyüzüne taşıyor.

Bu süreç insanlık için ilerleme diye pazarlanırken, finans piyasalarına çalışıyor. Önümüzdeki günlerde SpaceX'in trilyon dolarlık değerlemelerle halka açılması, Musk'ı ilk dolar trilyonlarından biri yapabilecek yeni bir servet aktarımı. Bir yanda milyonlarca insan temiz suya erişemezken, diğer yanda uzay yapay zekâ veri merkezleri ve askeri ağlar için sermayenin oyun sahasına çevriliyor.

Egemenliğin işgali

Mesele yalnızca uzayın kirlenmesi değil, yeni bir özel egemenlik biçiminin kurulmasıdır. Eskiden kamusal ya da devlet denetiminde olan haberleşme ve güvenlik altyapıları, artık tek bir oligarkın şirketlerine bağımlı hale geliyor. Starlink'in savaş alanlarındaki rolü bunu gösterdi. Uydu interneti artık sadece bağlantı hizmeti değil; askeri operasyonların, istihbaratın ve siyasi hesapların parçası.

Bu tablo, teknolojinin tarafsız olduğu masalını da

çökertiyor. Bir şirket savaş alanındaki iletişim altyapısını kontrol edebiliyorsa, erişimin nerede açılıp kapanacağı şirket politikasıyla belirlenebiliyorsa ortada basit bir hizmet yoktur. Ortada özelleştirilmiş dış politika, savaş altyapısı ve teknokapitalist güç yoğunlaşması vardır.

Ne yapmalı?

Kapitalizm, ekolojik yıkımı ve yoksulluğu çözmek yerine, kârı uzaya taşıyarak yeni sömürü alanları yaratıyor. Ancak çözüm teknoloji düşmanlığı değil! Sorun roketlerde ya da uydularda da değil; bunların bir avuç patronun kârı, serveti ve siyasal gücü için kullanılmasında.

Uzay, şirketlerin tapulu malı değil insanlığın ortak mirasıdır. Uzay taşımacılığında uydu internete, veri altyapısından askeri sistemlere kadar kritik teknolojiler kamulaştırılmalıdır. Dünyayı talan edenlerin gökyüzünü de elimizden almasına izin vermemek; teknolojinin kâr için değil insanlığın ihtiyaçları doğrultusunda kullanıldığı bir düzen için mücadele etmeliyiz. ●●

“Soykırıma Sahne Yok”: İsrail'e kültürel boykotu büyütelim

Bu sene de İsrail'in kültür alanında varlığını dayatmasına karşı kültürel boykot çağrılarının yükseldiğine şahit olduk. Gazze'de yıkım sürerken Eurovision, Berlinale ve Venedik Bienali gibi etkinliklerin eylemlilikler tarafından gölgelenmesi önem taşıyor. Nitekim “Soykırıma Sahne Yok” sloganında vücut bulan söylemi yükselterek bu korsan devletin eylemlerine sanat diliyle meşruiyet kazandırılmasını ifşa edebiliriz.

Eurovision bu anlamda yarışma tarihinin en büyük kriziyle bir örnek teşkil etti. İspanya, Slovenya, Hollanda, İzlanda ve İrlanda, soykırım uygulayan bir devletle aynı sahneyi paylaşmayı reddederek yarışmadan çekildi. Ukrayna işgali sebebiyle Rusya'yı yarışmadan men eden Avrupa Yayın Birliği'nin (EBU) soykırım sürerken İsrail'i yarışmada tutma konusundaki ısrarı çifte standardını açıkça sergiledi.

Üstelik paylaşılan raporlar, İsrail hükümetinin Eurovision oylamasını etkilemeye yönelik kapsamlı ve yıllara yayılan bir kampanya yürüttüğünü ortaya koymuştu. Netanyahu'nun oy çağrısı, diplomatik lobicilik, devlet başkanı Herzog'un sahne arkasında Avrupalı yayıncıları ikna çabası bu kampanyanın parçasıydı. Son iki senedir İsrail yarışmada ikinciliği alırken örülen bu çalışmanın payı büyük. Bunun yanında yarışma, İsrail'in pembe yıkama stratejisinin bir aracına dönüştüğü konusunda da sık eleştiri aldı.

Kültürel alandaki gerilim Eurovision'a sınırlı kalmadı. Venedik Bienali'nde 200'den fazla katılımcı İsrail'in dışlanmasını talep etti. Jüri, İsrail temsilcilerini değerlendirmeyeceğini açıkladı, ancak İsrail temsilcilerinin hukuki baskısının ardından jüri istifa etti. Bienal yeni bir “ziyaretçi ödülü” ile yeniden İsrail'e kapı araladı.

ELİF SEVİMAY

Film festivalleri de bu hesaplaşmanın sahnesine dönüştü. Almanya'nın ev sahipliği yaptığı Berlinale örneği en çarpıcısıydı. Javier Bardem ve Tilda Swinton gibi isimlerin imzaladığı açık mektup, festivalin “Filistin karşıtı ırkçılığını” ve Rusya ile İran meselelerinde sergilediği tutarlılıktan İsrail söz konusu olduğunda nasıl vazgeçtiğini yüzüne vurdu. Gazze'deki katliama karşı çıktığı için kara listeye alınan isimler, Hollywood'un sansür mekanizmasını ifşa etti.

Öte yandan “Soykırıma Müzik Yok” kampanyasıyla Björk, Lorde ve Massive Attack dahil binden fazla müzisyen, müziklerini İsrail'de coğrafi olarak engellemeye çağırdı. Sinema cephesinde ise Olivia Colman ve Ken Loach'un da aralarında bulunduğu 1.300'den fazla isim “Suç Ortaklığına Karşı Bir Taahhüt” bildirisini imzalayarak İsrail'in kültürel kurumlarıyla işbirliği yapmayacaklarını duyurdu.

Soykırım sürerken kültür endüstrisi tarafsızlık kisvesine bürünemez. İsrail'i ayakta tutan her ağ, Siyonizmin kendine alan açtığı her mecra kültürel boykotun hedefi olmaya devam edecek.

Soykırıma sahne yok, İsrail'e tam ambargo! ●●